

363

18

MOCADOR

Informatiu per la lluita antimilitarista

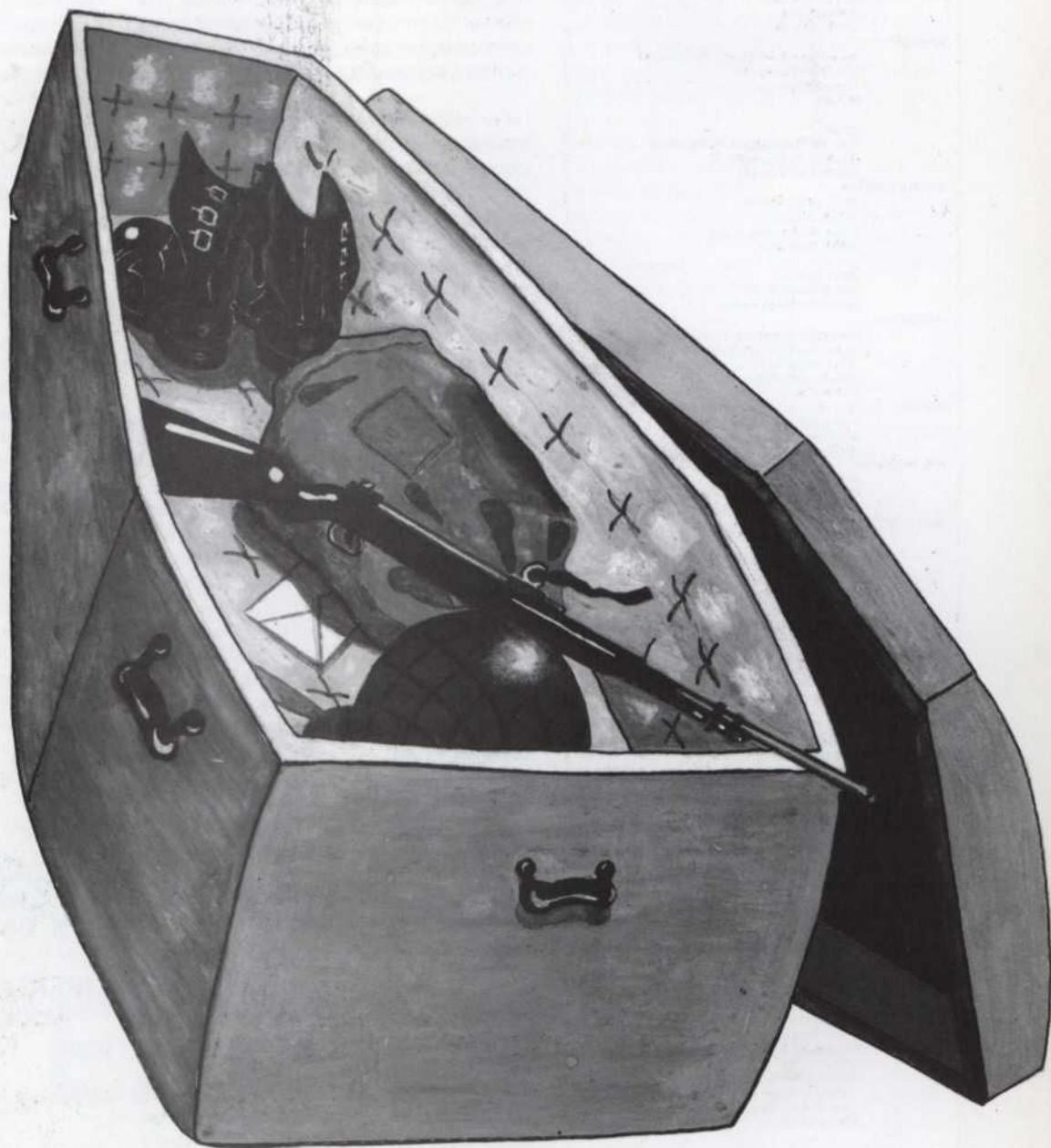
DIP. LEG. B-1292-87

Casal de la Pau - Cervantes, 2, pral-1 08002-BARCELONA

TARDOR 1991

300 PTES

16 FF

MOCS

PAÍS VALENCIÀ:

MOC Valencia
Blanqueres, 4, 1
46003 Valencia

COMARQUES DE PONENT:

MOC Ponent
Aptat. Correus 850
Lleida

MALLORCA:

Grup d'Objectors Mallorca
Aptat. Correus 1566
07080 Ciutat de Mallorca

MENORCA:

MOC Menorca
Aptat. Correus 178
07700 Maó

EMPORDÀ:

MOC Empordà
Relliquer, 25
17753 Espolla

MARESME:

Assemblea Antimilitarista del Maresme
Casal Independència
Cami Ral, 504, 1
Mataró

GROC:

Grup de Recol·liment als Objectors
Elisenda de Montcada, 53
08330 Premià de Mar

VALLS ORIENTAL:

MOC Vallès Oriental
Ateneu Popular
Plaça de l'Església, 9, 3-2
08400 Granollers

MOC (Manolú):

Dos de Maig, 31, At-1
08450 Parets del Vallès

GARROTXA:

Agrupació Naturalista de la Garrotxa
Servei Comarcal de Joventut
Torre Malagride
Passeig de Barcelona, 15
17800 Olot

BAGES:

Assemblea Antimilitarista del Bages
Guimerà, 53, 2-1
08240 Manresa

RIBERA D'EBRE:

MOC (Carles)
Plaça Major, 4
43746 La Serra d'Almos

BAIX LLOBREGAT:

MOC Bellvitge
Prado, 12, 13-1
08907 L'Hospitalet

Grup d'Objectors de Sant Just
Casal de Joves de Sant Just
Plaça del Parador s/n
08960 Sant Just Desvern

ANOIA:

MOC Anoia
Aptat. Correus 466
08700 Igualada

BAIX CAMP:

MOC Reus
Ateneu Libertari de Reus
Sant Vicenç, 3
43201 Reus

BARCELONÈS:

MOC Badalona
Casal de Joves. Dalt la Vila
Germà Bernavé, s/n
08911 Badalona

MOC Casal de la Pau
Cervantes, 2, pral-1
08001 Barcelona

OSONA:

Assemblea Antimilitarista i d'Objecció
Casal Sant Just
Sant Just, 1, 2
08500 Vic

BERGUEDÀ:

Assemblea Antimilitarista del Berguedà
Aptat. Correus 30
08600 Berga

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA:

SIOC
Escola Tècnica Superior d'Enginyers de
Telecomunicacions
Jordi Girona i Salgado, s/n Barracó C
08034 Barcelona

MOCADOR 18

Un altre MOCADOR. En aquest hi trobareu informacions ben diverses. Per una banda, i a les pàgines centrals, hi trobareu un avanç de resultats de l'estudi sociològic *La Joventut de Catalunya i el Servei Militar*. Aquest estudi es va fer públic coincidint amb el sorteig anual de la lota caqui i molts mitjans de comunicació s'en van fer ressò. D'aquí uns mesos sortirà un llibre amb tots els resultats i valoracions que formen part d'aquest estudi; de moment, i perquè aneu fent gana teniu unes dades que es mereixen ben bé les nostres pàgines centrals.

I si en anteriors números dedicavem una especial atenció a la guerra del Golf, en aquest malauradament hem de tornar a parlar d'una altra guerra la de l'exèrcit i milícies sèrbies contra Croàcia i Eslovènia i les seves guàrdies nacionals. De moment, amb 10.000 morts, ens han donat un altre exemple de perquè serveixen els exèrcits i de les diferents maneres que tenen els governs occidentals d'afrontar-crear un crisi o una guerra. S'han pogut llegir i sentir comentaris en els mitjans de comunicació en el sentit de que els antimilitaristes i els pacifistes només es mouen quan hi ha els EUA pel mig. Sabem de sobres que els antimilitaristes pacifistes s'han mogut, i molt. Una altra cosa és que la premsa no se n'hagi fet ressò. De tota manera, si que es pot acusar l'antimilitarisme de no haver sabut arribar a la majoria dels ciutadans del país.

Per altra banda, i ignorant l'opinió majoritària dels joves del país, el Parlament espanyol aprova una llei de reforma del Servei Militar. Estan entossudits en una reforma quan el que vol la població és una abolició. En el proper MOCADOR us en farem una anàlisi.

En aquest, però, hi trobareu un interessant article d'un objector rus en el que ens explica com va fracassar el cop d'estat gràcies a la defensa social no-violenta.

I si els ciutadans russos van ser notícia, desobeint l'exèrcit i els caps visibles del cop d'estat, els ciutadans de les comarques gironines i els seus dirigents polítics més immediats també ho han sigut per una desobediència civil que, com diu el títol de l'article de la pàgina 9, ha esdevingut negoci. No passa gaire sovint que dirigents polítics (alcaldes, presidents provincials, regidors) i empreses d'aquest país promoguin una campanya de desobediència. No us perdeu aquest article, escrit per un d'aquests *desobedients*.

També hi trobareu unes pàgines dedicades a la reflexió i a l'opinió. Cap a

on vas, insubmissió?; democràcia o exèrcit; l'exèrcit, una eina mortal,... Temes que ens poden aportar visions i reflexions amb el denominador comú de l'antimilitarisme.

I completant aquest número, una crònica de la segona marxa antimilitarista, la postura de l'ajuntament de Torelló davant la PSS, la trienal de la IRG, l'ajuntament insubmis de Vilamacolum i les notícies breus d'àmbit nacional i internacional.

I pel proper número d'hivern ja tenim preparades més coses: informarem una mica millor de la guerra a Croàcia, i dedicarem unes pàgines centrals a l'educació per la Pau.

Permeteu-nos ara la llicència de parlar de nosaltres. Aquest MOCADOR s'ha realitzat simultàniament des de tres redaccions, una a Barcelona, una a Badalona i una altra a Figueres. Aviat estrenarem una altra redacció que esperem que repercuteixi definitivament en la periodicitat i qualitat de la revista. En qualsevol cas ens fa falta la vostra col·laboració. L'àmbit de la revista abarca l'antimilitarisme, el pacifisme i tot allò que hi està relacionat: insubmissió, desarmament, educació per la pau, desobediència civil, no-violència, objecció fiscal, alternatives de defensa, drets humans, etc. Si creus que hi tens alguna cosa a dir, fes-nos arribar la teva col·laboració. Una foto, un escrit, un dibuix, ... qualsevol granet de sorra serà benvingut.

REDACCIONS:

MOCADOR
Casal de la Pau
Cervantes, 2, pral-1
08002- Barcelona

MOCADOR - Alt Empordà
Apartat de correus 337
17600 - Figueres

MOCADOR - MOC
Badalona
Casal de Joves Dalt Vila
Germà Bernavé, s/n
08911 - Badalona

MOCADOR
Informatiu per a la lluita
antimilitarista

MILITAR JO?

INFORME D'UN VIATGE A ESLOVÈNIA I CROÀCIA

He estat a Eslovènia i a Croàcia del 20 de setembre al 1 d'octubre de 1991. A Eslovènia la situació estava força tranquil·la, la gent confia en el seu futur i se sent bé essent independent. Una moneda eslovena (estil xec més aviat que bitllet) serà emesa molt aviat. Els eslovens s'interessen molt poc per la sort dels croates i les altres nacionalitats iugoslaves, amb l'excepció del moviment per la cultura de la pau i la no-violència. Aquest aporta un suport molt solidari al comitè per a la campanya antiguerres de Zagreb, Croàcia. La campanya per una Eslovènia sense exèrcit, que havia obtingut un gran suport de la població i fins i tot del costat del govern local, està actualment en punt mort. La majoria de la gent, amb l'excepció dels pacifistes, consideren que aquesta campanya era un error, després de la guerra dels deu dies de la qual ha estat víctima Eslovènia. Per a Marko Hren, del Moviment Pacifista Eslovè, és millor actualment tenir en conserva aquesta campanya i esperar un cert temps abans de relançar-la, ja que ara seria contraproduent.

El govern eslovè ha decidit d'establir la conscripció i la llei està llesta. La possibilitat d'efectuar un servei civil està prevista, però la llei que ho ha de regular no satisfà gens els 150 objectors "polítics" una mica organitzats. En efecte, els organismes que acollirien els objectors de consciència són molt limitats, els objectors de consciència portarien una insígnia particular, hi hauria un tribunal de "consciència", etc. Aquests objectors necessiten la nostra solidaritat. Necessiten documents sobre l'objecció de consciència a Europa, entre altres coses. L'església catòlica eslovena és, em

sembla, molt nacionalista. Donava suport a l'exèrcit eslovè que duia a terme una "guerra justa". Ara ja no té cap contacte amb els ortodoxos serbis, els quals són, segons una autoritat de l'església eslovena, carn i ungla amb l'estat i l'exèrcit serbi. L'església, com molts d'altres, només veu solucions al conflicte actual amb l'arbitratge exterior.

Només he passat un dia a Zagreb. Els refugis són molt visibles al carrer. Els militars i altres milícies, els policies, estan ultra presents. Davant de l'estació, hi ha un canó (jun de debò!) protegit per homes uniformats membres d'un partit de dreta... L'exèrcit croata no sembla tenir cap autoritat sobre tots aquests grups uniformats que no faciliten gens una solució al conflicte. El comitè per la campanya anti-guerra és, sens dubte, l'únic interlocutor vàlid pels moviments de pau a Europa, a hores d'ara. Segons els seus membres, els croates, que han estat aterroritzats durant anys, encara no estan acostumats a la nova democràcia (o en tot cas incipient d'aquests darrers mesos), i no veuen que el seu dret i la seva obligació és parlar alt i fort per establir una veritable democràcia. El govern croata a comès errors i abusa dels seus drets i del seu poder. Allò que sembla segur és que la població no vol pas aquesta guerra (hi ha cartells "per la pau" a tot arreu), però no sembla que faci res per acabar-la. El Comitè pacifista intenta obrir un despatx, però necessita suport financer. La majoria dels seus membres són aturats/ades. El comitè acaba de rebre un fax dels pacifistes suecs. Aquest despatx és la seva prioritat actual, per poder organitzar el seu treball, rebre la

gent, connectar amb la comunitat internacional, etc. El comitè ha publicat un primer butlletí (ARK) per expressar-se, ja que els media el boicotegen. Organitza cursos sobre la no-violència. Desitja ajudar als objectors de consciència. I organitzar nombrosos grups de discussió (fòrums) sobre temes com "guerra i mitjans de comunicació", "drets humans", "societat civil", ...

Proposo dues coses:

- Organitzar una col·lecta de fons per sostenir aquest grup.
- Enviar formadors experimentats en no-violència, mediacions, etc. Aquesta acció hauria d'estar coordinada amb la WRI i l'IFOR, que ja hi treballen.

Quan estava a Zagreb, el 30 de setembre, s'acabava un cap de setmana de formació a la no-violència i a la mediació, amb tres formadors/es, pel Comitè Anti-guerra. Els/les participants, una vintena, estaven força satisfets.

La nostra solidaritat s'ha de concretar també en visitar aquest grup i altres. En fi, crec que hem d'establir contactes amb els pacifistes serbis i d'altres repúbliques.

Jean de Vandelaer, IRG, Brusel·les.

P.S.: La caravana de la Pau, cap a tres-centes persones, la majoria italianes i alemanyes (més una vintena de franceses) no sembla pas haver tingut gaire ressó, al menys a Rijeka (recuperada per autonomistes d'Istria?), Ljubljana i a Zagreb. Vist que les comunicacions amb Belgrad estan tallades no tinc cap notícia de la seva etapa allí i a Sarajevo.

EXÈRCIT?

Ni català ni espanyol ni francès ni europeu
CAP A UN FUTUR SENSE EXÈRCITS
INSUBMISSIÓ

UN NOU MOVIMENT PACIFISTA COMENÇA A ARRELAR-SE ENTRE GRUPS DE CROÀCIA

"Croàcia, més que qualsevol altra república iugoslava, és un país en guerra. La guàrdia nacional croata per una banda i els irregulars serbis (cridats a files per l'exèrcit federal) per l'altra, estan anant cada vegada més cap a l'utilització d'armes pesades. Una de les raons perquè això hagi estat possible és l'absència d'un moviment pacifista establert en el país.

Sota la pressió de la guerra, no obstant, un moviment ha estat constituït a l'interior de Croàcia i amb els centres antibèl·lics de les repúbliques veïnes. El "Comitè per la campanya antiguerres", que neix d'una iniciativa d'Acció Verda i de la Societat per la Millorament de la Qualitat de Vida el darrer juliol, ha estat ara formalitzat dins una campanya que inclou grups feministes, pacifistes i ecologistes.

És un grup obert a individus o bé a grups que estiguin d'acord amb els principis establerts en la declaració de principis de la campanya:

"Som una part de l'Europa moderna, en la que les fronteres dels estats es converteixen en punts de contacte més que no pas de separació entre individus i nacions. Els nostres governs i altres institucions estatals tenen funcions i abast limitats. No poden ser representants exclusius dels nostres interessos si ens empenyen a lluitar amb qualsevol altre."

"Nosaltres decidim rebutjar la violència i la guerra. Mantindrem contactes i cooperarem, sense tenir en compte ni les diferències polítiques ni les futures relacions entre les repúbliques. Individualment i col·lectivament ens enfrontarem a aquells que imposen la guerra com la "única solució adequada" pels nostres problemes."

El comitè pretén desplegar en la seva campanya els principis següents:

- Afirmar i promoure únicament mitjans no violents.
- Involucrar-se en el procés de resolució del conflicte, sense posicionar-se per cap solució política particular pel que fa a la forma dels estats.
- Reconèixer totes les parts implicades en el conflicte i fer esforços per mantenir la comunicació entre elles.
- Tots els interessos són negociables.

Les activitats dels grups s'encaminaran cap a accions simbòliques per la promoció de la pau i la noviolència, involucrament directe en la resolució dels conflictes, prevenció en àrees de conflicte armat a través d'educació per la pau, accions noviolentes, negociació i mediació.

Una de les accions concretes discutida en la trobada de Kumrovec fou: la selecció de "missatges per la pau" des de i per a les repúbliques iugoslaves. Aquests varen ser exposats en una porta-la "porta de la pau" - del carrer Tkalciceva núm. 58, en el casc antic de Zagreb. Les mediacions per la pau ja van a aquesta adreça, i per això és el focus apropiat per a un continu testimoniatge de la necessitat per la pau. Accions similars podrien portar-se a terme en altres centres.

Una línia telefònica antiguerres ha estat fundada pel comitè en cooperació amb la Creu Roja croata. Està destinada a informar a la gent sobre les activitats antiguerres en les que poden participar, i per donar suport a la gent afectada per la guerra. Hi ha més línies sol·licitades, com ara els enllaços per ràdio. "Dones per la pau", un dels grups membres del comitè, ha iniciat un "grup de negociació" que ajunta dones sèrbies i croates. La resposta de grups serbis a aquesta iniciativa quan es feu aquest reportatge.

La preparació de la resolució del conflicte i la mediació és una altra prioritat de la campanya. Un alto el foc no proporcionarà pas la solució completa als conflictes de llarga durada de Croàcia. Tallers, assessorament i altres projectes estan programats per començar a funcionar el setembre.

La campanya també vol portar a terme un treball de mitjancer, analitzant la propaganda de guerra en la premsa de les diferents repúbliques i promovent l'intercanvi independent d'informació a través del "Butlletí de la Pau", que

promouria i informaria de les activitats per la pau a tot Iugoslàvia. Els grups locals seran encoratjats a traduir i adaptar el Butlletí per seguir la seva situació particular, mentre que les traduccions a l'anglès apareixeran en el diari del Moviment per la Cultura de la Pau i la Noviolència, "The Intruder".

Setembre 1991
Copyright Peace News.

Green Action Zagreb
Radnicka cesta 22, pp876
YU-41000 Zagreb, Croatia

Telf. +38 41 610 951
Fax 612 615

Society for Improvement in the Quality of Live
Ilica 72, pp117
YU-41000 Zagreb, Croatia

Telf. +38 41 426 352
Fax 428 771

RECORDS D'UNA MARXA ANTIMILITARISTA

Estimada Laia, quant temps fa que no t'escric? Deu ser ben bé des de l'estiu. Ah, sí, ja recordo. Devia ser a finals de juliol. Et deia a la darrera carta que feliciteïssis en Jaume; també que estava molt atrafegat amb la preparació de la Marxa. Calia repassar la bici, que no fes el tonto, com l'any passat i veure com estaven les cames des de tant de temps. Ja que començo per aquí, quina llàstima que hagi hagut de marxar a Londres, perquè aquest any la marxa ha anat molt bé. Ara t'ho explico una mica. Quan vam començar ja tot era diferent. Només a l'estació de Sant Andreu, per anar cap a Figueres, ja érem una vinticinquena. El viatge amb tren, quasi-total. Hi havia tanta gent que semblava el metro. Arribem a Figueres i ja ens esperava la furgoneta amb les bicis. Aquest any la furgo era més gran, proporcional a les mides del xofer.

Primera etapa, fins al Mas Molar. De nit, sense (massa) llums, pujada, tramuntana en contra i, els darrers km de pista de pedres. Primera història: n'hi havia un de filòsof, o matemàtic, que va voler comprovar la quadratura del cercle, però amb la roda; després, és clar, la bici no corria. Per sopar sardines a la brasa. Arriben convidats espontanis, som una cinquantena. El dissabte al matí comença oficialment la Marxa. Els del Mas Molar, que s'enrotllen molt bé, per això diem que és el mas que "més mola", ens conviden a un suculent esmorzar natural i ens donen melmelades i pans dolços per al viatge. Tornem a Figueres. Alguns, com que és de dia i cara avall, posen les bicis a cent i tastem els efectes del contacte de les pedres amb la pell. Cal donar la primera consigna: "tots i totes hem de poder arribar a Vandellòs". Com que feiem tard, feia calor i hi havia una mica de descontrol, vam marxar de Figueres sense ni tan sols visitar en Tejero.

En arribar a l'Escala, volíem compartir pàrquing amb una companyia d'autobusos, però un xofer, molt coneixedor del declivi de les idees comunistes ens va dir que al carrer. Dinar, remullada a la platja, cercavila i cap a Torroella. Aaaalto, a ver, lo papele. Sí, y uzte tamién. Pel que sembla, tot acaba aquí.

Aquest any la cercavila a Torroella una mica descontrolada, perquè no hi havia els grallers de la terra ni sabíem ben bé on anar. Agraïm l'hospitalitat cristiana del mossèn que ens va deixar la rectoria. I a la nit es podia escollir entre sortir de marxa a Torroella o seguir en directe el concert de roncs d'un solista, de vegades amb cor, exquisit.

Abans, però, havíem fet una assemblea multitudinària a la placeta que hi ha a la cara nord de l'església, ben a prop de la muralla. El lloc, idíl·lic; sobre els resultats, no me'n recordo, tenia son i no prenia notes...

Diumenge. Cada dia ens costa més de sortir del llit (és una manera de dir). Fem un torret per Torroella i els montgrins contents perquè els deixem tranquils fins a la propera. Anem cap a Girona, amb guia autòcton. En passar per la Vall de Sant Daniel, explicacions sobre les veritats de la variant de la N-II. Una manera subtil de convertir la zona natural en urbanística. Dinem a l'entrada de la vall en una font el nom de la qual no aconsegueixo redordar; em sona que feia pudor. Com que és diumenge, pollastre a l'ast. Després de la migdiada en un no res som a Girona. Repetim el mateix hostal que l'any passat, alguns fins i tot l'habitació. A la nit apareixen anònims que recorden la condició efímera de la vida, sobretot a algunes elements perilloses. I com sempre passa, alguns tenien ganes de dormir -la visita al Govern militar ens havia cansat, sobretot els efectes de l'artilleria- i d'altres no en tenen mai prou.

El dilluns etapa a la carta: tren o bici. Ens agrupem a Calella. La policia torna a fer acte de presència. Els diem que tenim tard i la gana ens fa córrer. Arribem a Mataró a l'hora del cafè. L'amanida ja era freda. Volíem presentar denúncia a la poli, però com que hi havia més llonganissa que dies, quedem satisfets i oblidem l'incident. Altre cop cercavila. A Mataró estan de festa i ens hi afegim. Ens treuen a la tele local.

A Premià més cercavila. Alguns elements del moviment, amb inclinacions violentes, canalitzen l'adrenalina amb el foc, es posen banyes i surten de diables. Deprés sindriada popular, sopar i dormir al poliesportiu.

Dimarts, pluja matinal. Arribem a Badalona sense problemes, ja ha sortit el sol. Cercavilejant denunciem les entitats que acullen prestacionistes; visita també a l'Ajuntament. El pollastre a Badalona surt millor de preu i ens conviden a dinar. Mitja hora de bici i ja som a la Farinera del Clot. Fem un sopar fred. Alguns prefereixen anar a casa a menjar calent o a dutxar-se. Que consti que d'aigua n'havíem trobat gairebé a tot arreu... Els serveis tècnics de la Fari es dediquen a reparar les bicis de baixa. L'enyorança ens domina i no podem estar-nos de veure el vídeo de la I Marxa.

Dimecres. Ben mudats, ben dutxats, clenxats i amb bici renovada, visitem els governs de la Plaça de Sant Jaume. Deprés anem a la COPE. Els polis que ens segueixen al·lucinaven, ja havien avisat Luis del Olmo dels possibles "incidentes". No sabien que la COPE és una altra història, on ens esperava un bon vermut. A l'hora de dinar tots a l'Escondite. Mentre, els marxosos que no venien a la marxa feia dies que preparaven una marxa nocturna a la Plaça del Sol, a Gràcia. L'Adolf Osta i la Rosa Zaragoza, amb les seves cançons; els de la Portàtil F.M. amb la ballaruga, els Diables de Sant Andreu i l'energia del pa amb vi i sucre, aliment

oficial postolímpic, van arrodonir l'etapa barcelonina. A la nit dormim a la Casa de la Conciliació, a l'Hospitalet, lloc entranyable com a record dels primers objectors.

Dijous 1 d'agost, igual que molts barcelonins marxem (continuem) de vacances. Ha estat com l'Equador de la Marxa, alguns abandonen i altres s'hi afegeixen.

Passem per Cornellà i cap a Castelldefels. Les costes del Garraf fan molta pujada. Només els més valents van amb bici, la resta amb la Renfe, que és més segura. Reagrupament a Sitges. Tots cap a Ribes. El dinar és a taula, però la taula a Can Pere, uns 8 km de pujada. El que més es valora és la piscina.

A la tarda, juntament amb la GER, que era el grup que ens amfitrionava, fem cercavila i botifarra a la mili. L'ocasió s'ho val. En Sergi Sol, insubmis a la mili, que havia preparat la marxa a Ribes, és una mica lluny, a Alcalá, no pas per gust. El van deixar en llibertat a mitjans d'agost.

L'endemà cap a Tarragona, que m'esborrona. Passem pel Vendrell. Ens fan un dinar de festa major, cava inclòs. Aribem a Tarragona a l'hora prevista. Més cercavila, govern militar, alguna caserna... Anem a preparar el lit, tothom imagina que quan tornéssim després d'un concert de rock, no estaríem en massa condicions de centrar bé el capçal. Altre cop és la Casa del Senyor qui ens acull, a la parròquia de Torreforta. Sopem en un bar de per allí. Des d'aquí un homenatge-record al cambrer que anava com una moto. Les tensions acumulades durant tota la marxa entre els dos sectors, els d'A SAC, que cada cop van A MÉS, i el sector tranquil.lo-pudorós, afloren. Es produeixen fins i tot agressions físiques i de les que més couen, a la dignitat de la persona. Arriben les forces de pacificació, però ja s'havia pactat un armistici, no cal que intervinguin, calia anar al concert i no estar-no per collonades.

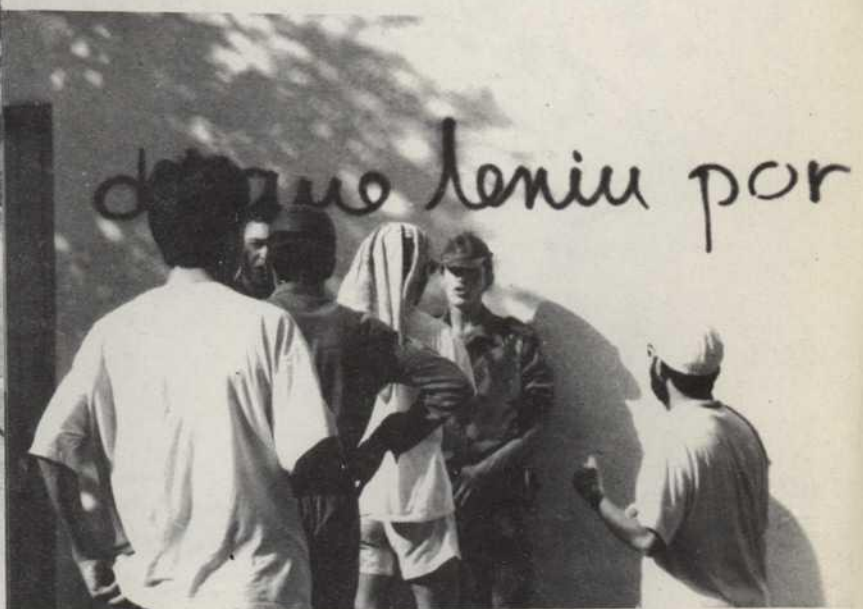
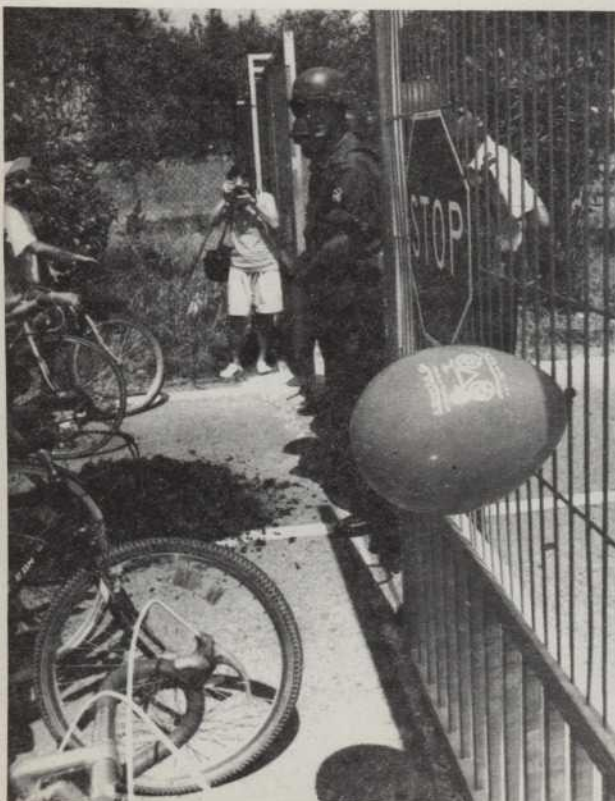
Dissabte al matí. Uf, cada matí pitjor en això d'obrir els ulls. Si a Tarragona manxen i a Reus l'enganxen, doncs nosaltres cap allí. A mig, camí, la base aèria. Hi deixem constància de la nostra aquest any també

visita, cosa que recullen els diaris de la zona. Sortim a la foto! A la tarda, amb bastant de retard sobre l'horari previst, sortim motoritzats cap a la Mussara, on els militars tenen la casa de colònies i de maniobres de Castillejos. Com que fa molta pujada, els de la terra creen un servei de vehicles. Alguns, que demostraven dominar molt això de la bici, no la deixen ni en situacions tan adverses, i arriben dalt gairebé com nosaltres. Ostres tu, quina marxa! vam començar a arrencar els rètols de "Prohibido el paso, zona militar", perquè si no, no hauríem pogut passar. Van sortir els quatre soldats que la guardaven, una mica espantats, es pensaven que els faríem mal, o que podien tenir represàlies per la seva poca cura de la funció de guàrdia. Finalment va venir el màxim responsable, un tinent xusquero. Després de fer unes quantes pintades vam baixar per l'altre costat. Déu n'hi do del pendent, frens a tope. Algú que tenia molta pressa va adreçar una corba de la carretera, però sense problemes. És bastant tard. Hem d'arribar a l'Ametlla i no tenim clar quant falta. Alguns diuen que molt, altres que poc. Tampoc no tenim clar quina carretera agafar. Anem tirant xino-xanet. Però l'Ametlla que no arriba. Quan ja comença a fosquejar trobem els primers indicadors, a 30 km. Ostres quina passada. Hem d'anar a totes. Comencem a córrer de valent, però quan arribem a l'Ametlla ja fa estona que és de nit, tota una aventura.

Els del Comitè Antinuclear ja ens esperaven. Dormim a casa seva. Última etapa. Amb una calor que fonia les pedres sortim cap a les centrals de Vandellòs. Aconseguiu que s'aturin (el personal estava de vaga), fem unes quantes pintades al terra advertint el perill i marxem. A Mont-roig l'alcalde s'enrotlla d'allò més bé i ens paga el dinar en un restaurant. Què més volíem? Cal començar a tocar el dos. Petons, abraçades i el cant dels adéus, no és un adéu per sempre és sols l'adéu per un instant perquè la lluita continua i molts ens trobarem ben aviat per continuar les mogudes; i amb la gent que no teníem contacte vam quedar que faríem un soparet per veure les fotos i comentar, amb tranquil·litat la valoració d'aquesta II Marxa. Ja veus Lai, quantes coses que hem fet amb la marxa.

Ah, per cert també vull comentar-te, canviant de tema, que

Nota de la redacció: com que el moviment antimilitarista té contactes en totes les esferes de poder, uns TAL i TAL, funcionaris de Correus, van trobar aquests fragments d'una carta que pel que sembla havia estat oberta. Com que van considerar que el seu contingut era digne de publicació ens el van adreçar. És per això que hem decidit de publicar-la. La llàstima és que falten fulls i no sabem a què feien referència, si a qüestions personals o també a temes antimilitaristes. Continuarem investigant. Tampoc no coneixem l'autor de la carta.

EL COP D'ESTAT MILITAR A LA URSS I LA DEFENSA SOCIAL

TRES DIES QUE VAN COMPTAR MÉS QUE SIS ANYS DE PERESTROIKA

L'intent de cop d'estat a la Unió Soviètica l'agost passat ocupa legítimament un lloc com un dels esdeveniments més importants i poc habituals del segle XX, tal com explica ALEXANDER PRONONIN, de Moscou. La victòria de la legalitat ha estat el catalitzador que ha posat en marxa el trencament de la Unió, però no es pot oblidar que va ser una defensa de tipus civil no armada, i no una confrontació entre forces armades convencionals, la que va obtenir la victòria a Moscou el dia 21 d'agost.

No és gens estrany que el cop es produís. Les contínues reformes polítiques que havien de culminar amb la signatura del Tractat de la Unió el 20 d'agost, haurien comportat inevitablement un debilitament del poder de l'aparell del partit al govern central. Era difícil de creure que aquest aparell, que havia monopolitzat el poder al govern soviètic des d'un primer moment, acceptés d'abandonar-lo sense lluita. Les seves úniques armes eren els poders de les estructures del govern: l'exèrcit, el KGB, i els òrgans del ministeri de l'interior. Per això mateix, només un cop militar podia defensar el poder de l'aparell del partit. La resposta ràpida i contundent que va acabar amb els conspiradors sembla sorprenent. Tal com s'havien desenvolupat els fets ningú podia esperar-se que tot acabés d'una manera tan ràpida.

COM VA COMENÇAR EL COP?

Només cal analitzar les qualitats subjectives específiques dels organitzadors del cop, per veure clarament que estaven moralment preparats per a una repressió massiva i per fer córrer rius de sang. Sabien, a més, que si el cop fallava anirien a la presó, i per això estaven preparats per al que calgués. Ja havien demostrat en d'altres ocasions el seu cinisme i la seva crueltat, fins i tot en aquests darrers anys en els estats bàltics i el Caucas. Disposaven de 7 milions de soldats i d'una tecnologia militar avançada. Qualsevol militar expert hauria dit que no existia al món un armament prou sofisticat per acabar amb aquest exèrcit en tres

dies, i sense pràcticament cap mort. El que va passar és que la defensa de Moscou no va utilitzar cap arma convencional, sinó l'arma de la defensa social no-violenta. D'altres factors a tenir en compte també van ser que el cop no comptava amb un líder carismàtic que pogués haver-se guanyat la confiança de la població. A més, l'estat econòmic catastròfic en què es troba l'URSS tampoc no permetia ignorar l'opinió de la comunitat internacional. I per això fos poc, cal tenir en compte que la major part dels soldats són conscrits, de 18-19 anys, i que han crescut durant la perestroika.

El principal "enemic" polític per als conspiradors es trobava al Parlament de la Federació Russa, la "casa blanca", amb Boris Ieltsin i el seu gabinet. Quan hi van anar per primera vegada per detenir Ieltsin com ja havien fet amb Gorbatxov, van trobar l'edifici defensat per forces de seguretat professional. Aleshores els colpistes van posar en marxa un pla per acabar amb la resistència del president rus i el seu gabinet. Primer de tot havien de

fer públic el seu accés al poder, de manera que després poguessin justificar l'assassinat dels líders russos per la seva desobediència al comitè d'emergència. Per això, es van

del mitjans de comunicació per poder dur a terme una campanya massiva de propaganda. Però després de sis anys de perestroika i glasnost, la gent ja havia après una mica a diferenciar la veritat de la mentida, i de seguida alguns milers de persones es van reunir davant del

Parlament Rus, i van formar un gran anell al seu entorn per defensar-lo.

EL GRUP ALFA I EL BANY DE SANG QUE NO VA ARRIBAR A PRODUIR-SE

Això feia molt més complicat el problema per als militars. No era el mateix enfrontar-se a una guàrdia de seguretat que a milers de civils sense armes. Tampoc no es podien fer enrera, i van decidir anar a totes: l'ordre va ser d'"escombrar la població dels carrers". Més tard s'atribuirien les morts a provocacions de grups extremistes o a vandalisme. Ja s'havia preparat fins i tot l'informe per a la premsa.

Una secció especial del KGB, el grup Alfa, tenia la responsabilitat directa en aquesta operació. Les tropes havien estat equipades amb tot tipus de material, incloses granades i aparells anti-tanc. Però quan els soldats van saber que haurien de disparar contra centenars o potser milers de ciutadans desarmats, tota la subdivisió s'hi va negar. Aquí van començar els problemes per als colpistes. El temps corria contra ells, i el Parlament Rus aprofitava la seva popularitat per coordinar l'oposició democràtica. El contacte entre els representants del Parlament i la gent del carrer era constant, i això donava més forces per aguantar el que pogués esdevenir-se.

LA FORMACIÓ D'UN GOVERN DE DEFENSA

Immediatament es va formar un govern provisional a la "casa blanca". Aquest govern va començar a prendre mesures immediatament, i va fer una crida a la vaga general. Tot i que els mitjans de premsa estaven sota el poder del govern de Iànov, es van produir reaccions valentes per part dels empleats d'onze diaris de Moscou, que es van unir per publicar un diari d'informació general a base de fotocòpies. Es van repartir

El que va passar és que la defensa de Moscú no va utilitzar cap arma convencional, sinó l'arma de la defensa social no-violenta.

moltes còpies d'aquest diari, i també es van enganxar les crides del Parlament Rus per les parets de la ciutat, al metro, etc. Això era important no tan sols pel fet que es repartia una informació real del que passava, sinó també perquè els llocs on hi havia penjats cartells d'aquest tipus es convertiren en lloc de reunió on la gent intercanviava opinions sobre els esdeveniments. Això va tenir un gran efecte psicològic en els ànims de la gent. A més, la gran quantitat de cartells convertia en una rucada qualsevol intent de desenganxar-los.

OCUPACIONS I VAGUES DE SOLDATS

També van tenir lloc altres tipus d'acció no violenta, com la ocupació d'edificis del govern per part del manifestants. També un centenar de soldats de l'Institut Militar de Moscou van fer barricades dins del mateix quarter, i van declarar que no estaven disposats a col·laborar amb el cop d'estat.

Una altra manera important d'acció

no violenta per part de la població va ser el fet de barrejar-se amb els soldats. Es feien trobades espontànies al voltant de tancs i carros blindats. Ningú tractava els soldats com a enemics, al contrari, els oferien cigarretes i menjar. Això va crear als colpistes la necessitat de fer que les tropes que assetjaven el parlament s'anessin canviant de manera rotativa, per evitar que es familiaritzessin massa amb els defensors.

Una manera important d'acció no-violenta per part de la població va ser el fet de barrejar-se amb els soldats. Ningú tractava als soldats com a enemics, al contrari, els oferien cigarretes i menjar.

CONSTRUCCIONS DE BARRICADES I EL CURS DELS ESDEVENIMENTS GIRA DEFINITIVAMENT

Es van construir barricades amb autobusos, camionetes, i contenidors d'escombraries. Està clar que no representaven cap obstacle seriós per als blindats, però servien per aturar-los uns minuts. Aquests minuts s'utilitzaven per fer agitació entre els soldats. Es van buscar manifestants que parlessin els idiomes de les nacions no-russes, per contactar amb els no-russes de forma més amistosa.

Com a resultat d'aquests contactes, sis tancs van girar les seves torres 180 graus i van defensar el parlament rus.

També va ser important la resposta al toc de queda. La nit del 20-21 d'agost, quan es va imposar el toc de queda, la majoria dels moscovites van seguir fent vida normal, els transports públics van seguir funcionant... un observador de fora mai no hauria pogut pensar que s'havia decretat el toc de queda. Aquest acte d'insubmissió col·lectiva per part dels moscovites potser va ser un factor decisiu per demostrar als colpistes la futilitat dels seus esforços. Només és una especulació, però de fet aquella va ser la darrera nit de la "junta".

Avui, la gent fa broma dient que als colpistes no els haurien de tancar a la presó, sinó que els haurien d'aixecar monuments: només en tres dies van aconseguir que es produïssin més canvis que els que havien aconseguit els demòcrates en 6 anys de perestroika. Ningú abans d'ells no havia mostrat d'una forma tan gràfica i persuasiva l'efectivitat de la defensa social no violenta.

ALEXANDER PRONIZIN és objector de consciència des de 1988, i membre actiu de la Internacional de Resistents a la Guerra.

(traducció: Marc, l'alegre insubmís)

FULL DE VINCULACIÓ

Nom i Cognoms..... Adreça.....
població.....codi postal..... comarca.....
telèfon.....Situació respecte al servei militar.....

- ☐ Desitjo vincular-me al MOC i rebre informacions i les convocatòries d'assemblees (modalitat lliure de quota).
☐ Desitjo vincular-me al MOC i rebre informacions, convocatòries d'assemblees, la revista MOCADOR i tenir dret a descomptes per la compra de material

☐ Quota mínima 1.000 ptes/trimestre o 4.000 ptes/any

☐ Quota de suport:.....

Faré efectiu el meu pagament mitjançant:

☐ domiciliació bancària (Cal omplir la butlleta adjunta)

☐ ingrés al C/C 939-14 de l'agència 546 de "La Caixa" (feu-nos arribar el resguard)

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom i Cognoms del titular.....

☐ compte número..... ☐ Banc.....
☐ llibreta..... ☐ Caixa.....

Agència núm..... Adreça agència.....

població.....codi postal.....

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta atenguin, fins a nova ordre, el rebut que al meu nom presentarà MOC-Casal de la Pau.

....., ade de 199....
(Signatura)

QUAN LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL ESDEVÉ NEGOCI

QUAN LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL ESDEVÉ NEGOCI.

Els metropolitans i altres que heu seguit la polèmica GIRONA/GERONA i LLEIDA/LÉRIDA des de la distància que representa viure en una realitat allunyada pot haver donat la impressió que de nou es reproduïen els esquemes que periòdicament apareixen davant de temes conflictius. Que si Comitè Olímpic, que si Festes Tradicionals, que si TAV... reivindicacions totes tramitades prioritàriament mitjançant l'estructura polític-parlamentària. De fet la exigència de la toponímia catalana com a única oficial havia passat d'una manera més aviat discreta al llarg de les tramitacions a la Diputació de Girona i al Parlament Català camí de Madrid. Tothom sap com s'han de dir les coses i la reproducció de la versió espanyola dels noms en la documentació oficial (D.I., passaport, permisos, llicències...) era una mena de greuge que ens situa en la realitat política colonial.

Fins el moment el tema de l'oficialitat de GIRONA i LLEIDA era un exemple de moderació i consens. Un procés lent que semblava sense obstacles. Finalment el 9 d'octubre la premsa es fa ressó de les esmenes que el PSOE i el PP han presentat per fer cooficial alhora l'opció espanyola i la catalana. Interiorment hom tenia la sensació que de nou ens trobaríem davant d'un altre període de discussió amb declaracions sonades, convocatòries d'actes i manifestacions més o menys unitàries i presentació de mocions arreu. Tot plegat per un resultat final ja conegut. I de fet els primers dies ho confirmaren: l'alcalde socialista de Girona demana que es trenqui la disciplina de vot davant la presentació d'esmenes; la Diputació convoca un ple extraordinari; CDC crida als seus alcaldes i ERC a tots els partits -tan sols assisteixen IC, Alternativa Verda, la Crida i l'ADAC-. Però el que no es preveia era que una empresa com EL PUNT fiqués cullerada en el tema. És difícil, quan es viu monopolitzat per les grans agències periodístiques, fer entendre el que representa un diari com EL PUNT per una societat com la de les comarques gironines. El nivell de difusió el situa com el primer a la zona, la qual cosa comporta un elevat grau d'identificació. Una identificació de doble sentit: del diari al país i del país al diari. Les iniciatives de coordinació amb la resta de la premsa

no-metropolitana i en català que es concreta amb l'edició conjunta d'un suplement com el Presència i, especialment, l'aventura del PUNT Catalunya Nord (un setmanari que és gairebé un acte d'heroisme seguir editant allà on el jacobinisme francès més mal ha fet i, en tot cas, una absoluta temeritat empresarial) situa a EL PUNT a molta distància dels montatges macro-empresarials d'alguna premsa escrita.

El divendres 11 d'octubre es presentava la campanya a primera plana del diari: GIRONA, I PUNT! (una consigna que no podem considerar gaire desinteressada). Primerament s'inicia una campanya de recollida d'adhesions contra l'intent de conservar "Gerona"... Dins d'aquesta mateixa campanya, El Punt repartirà demà a tots els lectors dos adhesius amb les lletres GI que haurien de figurar a les plaques de les matrícules -de davant i de darrera- dels vehicles gironins. A la darrera plana s'edita la butlleta per recollir firmes d'adhesió. Aquesta proposta distribuïda en els 14.000 exemplars de El Punt arreu del país era una oportunitat singular de participació popular. Aquell mateix dia el director del diari, Joan Vall i Clara, es entrevistava davant les càmeres de televisió i es destapa amb un discurs reclamant la intervenció de la societat civil davant la situació creada i invocant a la

desobediència civil, amb aquestes mateixes paraules.

L'endemà comença la campanya de les plaques dels vehicles. El titular era clarificador: MATRÍCULA D'HONOR. Aprofitant la distribució en el mateix diari dels adhesius amb la GI es dobla el tiratge de El Punt, passant de 14 a 28 mil. El president de la Diputació i el regidor d'ERC a Girona apareixen amb la GI al cotxe. Miquel Roca es posa a cridar "Visca Catalunya Lliure", per satisfacció d'en Guia, en l'acte dels alcaldes de CiU. Amb un dia s'han recollit 1.715 adhesions deixant els faxes desbordats. A partir d'avui les butlletes d'adhesió apareixen publicades amb el suport d'empreses com La Caixa, La Caixa de Girona, Vespa Casademont, La Papereria Stein o Optimus, megafonia. La campanya s'ha convertit en una opció per promocionar-se i "comprometre's" a l'hora. D'ara endavant centenars de petits negocis i grans companyies donaran el seu suport adherint-se o pagant com anunci la reproducció de la butlleta. Fins i tot hi ha qui cedeix nous faxes per desbloquejar els de la redacció d'El Punt.

Els partits i les entitats assistents a la reunió convocada per ERC es comprometen a donar cobertura legal a qui tingui problemes per posar la GI a les plaques. Mentres, a la tercera plana del

diari surten els Consells pràctics per utilitzar els adhesius: Que cal saber; Com actuar i Precedents... En cas que porteu l'adhesiu a la matrícula i us aturi un agent de l'autoritat procureu ser educats... Un decàleg que ha de servir de preavis als que s'animen a posar la GI...

El diumenge 13 El Punt era una incitació amb la foto d'un cotxe matriculat de nou travessant la frontera: TOLERÀNCIA POLICÍACA AMB ELS QUE PORTEN "GI" A LA MATRÍCULA. Al llarg d'una plana s'explaien explicant les peripècies d'un vehicle amb redactors del diari: Girona. Dissabte 12 d'octubre, festa de la Hispanitat i patrona de la Benemèrita. Són quarts de dotze del migdia i la dotació gironina de la Guàrdia Civil es prepara per assistir als actes oficials organitzats a la caserna de Montilivi. A la porta, dos números vestits de diumenge són els primers agents de les forces de seguretat sotmesos a la prova de la matrícula. Circulem lentament per davant de la façana principal, però els guàrdies semblen més entretinguts amb la música d'una marxa militar enllaunada que arriba al carrer que no pas en el control dels vehicles. Posteriorment demanen informació a un policia municipal i el provoquen fent una maniobra poc ortodoxa al mig de la plaça. Ni cas. Es passen davant el Govern Civil. Indiferència. A la plaça de Sant Pere no hi ha ningú davant les dependències del Cuerpo Nacional de Policía. Passant la frontera ni per l'autopista ni pel Pertús fan cas de les plaques. Fins i tot, després de recórrer mig país, s'arriben a la caserna de la Guàrdia Civil a Banyoles, sense cap resultat. (Amb la Benemèrita a la ciutat de l'Estant hi ha un contenciós que inclou un atemptat de

Terra Lliure, una càrrega de cossos especials contra una asseguda pacífica l'11 de setembre davant la Caserna i l'aprovació per unanimitat, aquest octubre, d'una moció a l'Ajuntament demanant la seva substitució per Mossos. La sensibilitat popular contra la Guàrdia Civil a Banyoles és més que destacada i sobradament corresposta).

Ironies de la vida. Aquella mateixa tarda la "pareja" em para a mi a la carretera per portar les GI a les plaques. Una discussió que va començar amb l'exigència de que parlés castellà després de mitja hora de confraternització acaba, per part d'ells, convidant-me a cervesa i jo recomanant que exigeixin a la gent que els parli en català. Es confessaven absolutament desbordats amb la campanya. No em posen la denúncia però em fan treure els adhesius.

Mentres, en Nadal fa posar la GI a tots els vehicles del parc municipal de Girona i els regidors de CiU es retraten amb les plaques noves als vehicles (Déu n'hi do, quins carros).

Ahora hom comença a dubtar de la neutralitat de la premsa, especialment d'El Punt. L'èxit de la campanya segons ells, amb valoracions de fins un 2 per cent de vehicles amb la GI, contrasta amb el que es veu al carrer. Em ve a la memòria la baralla de xifres que acompanya el fi de cada manifestació segons la versió dels organitzadors i la policial.

El dimarts portada amb una foto d'un cotxe dels municipals de Girona. A la segona plana un llistat de 23 multes, amb el nom de l'afectat, el lloc, l'import, el

concepte i el dia i hora. Hi ha ajuntaments que es comprometen a pagar l'import de la sanció si s'arriba el cas. El mateix diari ofereix una proposta de recurs mentre el Governador Civil, Pere Navarro, assegura que la Guàrdia Civil no perseguirà les GI. L'endemà, però, apareix una nova llista de deu multes, algunes posades la vigília. Sembla clar que el Governador no és amo de la Benemèrita.

El dijous 17 ja s'han rebut 14.381 adhesions. Mentres en Navarro, s'ha convertit en objectiu polític. Ja no es tracta de exigir-li que obligui a les "seves forces" -Guàrdia Civil, principalment- a no fer complir la normativa sobre les plaques de matrícula, no multant als qui duen la GI. Es parla de, fins i tot, expedientar els agents que ho facin i CiU amenaça en demanar que comparegui al Congrés. Mentres, en algunes poblacions com Figueres hi ha cotxes que reben atacs amb arrencada d'adhesius, ratllades a la pintura o punxades de rodes.

Comencen els intents de crear confusió. Davant l'evidència de no poder comptar amb la militància socialista gironina el PSC fa intervenir els seus màxims dirigents: en Raimon Obiols i en Josep M^o Sala. Aquest darrer afirma a Figueres que no cal retirar les esmenes per garantir el nom català de Girona (una obvietat, després de gairebé tres segles de persecució lingüística); ens recorden que en Roca es va presentar a la campanya del PRD com a "Miguel" (i...?); ens juren que aviat les plaques amb la GI seran les oficials (com si aquest fos l'objectiu de la campanya); ens demanen que siguem comprensius amb els espanyols i el dret a usar "Gerona" i "Lérida" (la qual cosa no s'ha qüestionat mai, com l'ús de "Gerone" pels francesos); l'Obiols considera un orgull per una ciutat que el seu nom ho sigui en dos idiomes (i en vint-i-set, però no és aquest el tema de discussió); i, finalment, el PSC assegura que la qüestió ja està solucionada i que no cal preocupar-se (!?).

El que ha de defensar l'esmena del PSOE, en Victorino Mayoral diputat per Càceres, apareix en escena el divendres 18. Afirma que l'"anticipació" gironina implica una "certa erosió" de l'estat de dret i, per tant, deslegítima accions com la de l'alcalde gironí i deixa anar allò tan suat que ell també representa els catalans i que està molt orgullós de fer-ho. Hem de patrocinar la barreja i el mestissatge de les llengües espanyoles; no han d'estar separades i estancades com si estiguessin en la vitrina d'un col·leccionista, sinó que han d'influir les unes a les altres i, d'aquesta manera, totes s'enriquiran. Llàstima que aquest discurs no es plantegi en termes d'igualtat.

L'endemà mateix en Nadal afirma, suposadament amb to pejoratiu, que en Mayoral prové de la mateixa escola que Rodríguez Ibarra. Amb una setmana de campanya s'han aconseguit 19.461 adhesions.

El diumenge 20, a primera plana, el Director d'El Punt, Joan Vall i Clara, anuncia la darrera setmana de campanya. Aquest dia serà el darrer que es reparteixin adhesius (haurem posat en circulació més de 130.000 adhesius dobles), ja no s'editaran més butlletes d'adhesió i dissabte vinent es publicaran les que quedin pendents i s'entregaran als parlamentaris gironins. S'estima un 10% de cotxes que circulen amb la GI a les plaques i una mobilització popular prou important com per considerar un èxit la campanya.

De totes maneres el diari segueix explotant la campanya per emplenar planes. El dimarts es publica una enquesta realitzada en vuit punts diferents sobre 3268 cotxes amb el resultat de 382 que duïen la matrícula corregida (11,68%). L'endemà és la Regidora socialista a l'Ajuntament de Barcelona, Marta Mata, que s'afegeix amb un article a El Punt a la llista de dirigents barcelonins del partit que donen la cara.

Finalment el dissabte 26 es fa entrega de les 26.704 adhesions rebudes als parlamentaris de la conscripció de Girona. El diputat pel PSC, Lluís Maria de Puig, reconeix que l'esmena del seu grup va ser sorprenent i desgraciada. Aquesta història ens ha creat problemes, disgustos i una incomoditat evident.

El Punt del dimecres 30

d'octubre publica un suplement de 40 pàgines amb el llistat de 26.886 butlletes que han arribat a la redacció (i continuen arribant). En un article, el Director surt al pas d'acusacions com la de defensar indirectament la província amb la campanya i deixa clar que el tema de discussió és la topinímia. Però a on s'engresca és al paràgraf que afronta la inculpció d'incitació a la desobediència civil... creiem que potser és hora de començar a fer apologia d'una certa desobediència civil com a eina imprescindible per despertar els nostres representants polítics del somni dels justos... La història dels pobles, sota tot tipus de règims polítics, presenta milers d'episodis de desobediència civil... La gent -ens diu la Generalitat- és la força de Catalunya. Certament. I la desobediència civil, una de les poques eines que permeten, en certes situacions, que la gent mostri la força que li neguen... Segurament la defensa de la nació passa per qüestions molt més transcendents que aquesta campanya de la GI. Però les simbologies, els signes d'identitat, també són irrenunciables. Un discurs que, en el seu context, trenca amb la norma alienant que acostuma arribar a través dels mitjans de comunicació.

Després d'aquests dies de gresca, acostumat a la tranquil·litat de la política comarcal, una de les primeres reflexions que m'he fet no anava al fons, obviament, sobre el que em sentia plenament identificat, sinó sobre la forma. De totes maneres han aparegut les crítiques des del filar prim. S'han denunciat als que, sobretot polítics, han pujat al carro de "quan més serem més riurem" abanderant la mobilització col·lectiva quan sobradament s'han

posat en evidència en la vida personal renunciant sense resistència el que volia defensar la campanya de la GI. Però l'actitut de personatges amb antecedents fins i tot franquistes no deslegitima la de la gent anònima que tot i l'amenaça de l'actuació policial o de grups espanyolistes s'ha mullat. I que consti que aquests han estat arguments utilitzats sobradament per desentendre's a l'hora de participar.

Però anem a la forma. Un mitjà d'informació pot o no pendre iniciatives com aquesta?. Fins quin punt no pot semblar que vulgui aprofitar-se de les circumstàncies per fer-se promoció?. Que per altra part no li serà gratuïta: al llarg de vuit dies ha tingut els faxs bloquejats i haurà destinat un equip de gent per processar totes les adhesions i notícies que sobre el tema es creaven. Un esforç compensats amb la satisfacció de ser protagonista de les mateixes notícies que publicava a primera plana i amb la necessitat de multiplicar el tiratge diversos dies per satisfer la demanda del públic. Per altra part, l'anunci de suport a la campanya pagat per quinze empreses, des de caixes a sales de cinema, passant per col·lectius d'ensenyament i marques de cafès era un contrast amb els clàssics cartells de mobilitzacions on s'afegeixen partits, col·lectius i associacions amb una capacitat de convocatòria sobradament posada en evidència. ¿Ens haurem de plantejar començar a treballar d'ara endavant en els consells d'administració de les empreses del país?. Finalment, convindrem tots plegats que, ara i aquí -comarques gironines-, ningú té la capacitat de mobilització com la que ha demostrat El Punt. Ni els sindicats i partits junts poden, amb un marge tan curt de temps, arribar a tots els racons del país com ho ha fet el diari i amb la mateixa eficiència. La falta de base i de recursos, l'afany de protagonisme, les susceptibilitats ideològiques i la manca de credibilitat dels grups polítics davant la població hagués quedat en evidència sinó fos per l'actuació ràpida d'El Punt que ha estat capaç de donar ocasió a que la població s'expressés en un tema - un altre - que el món polític volia monopolitzar... Una experiència engrescadora des del moment en que el debat s'ha escapat dels circuits políticoparlamentaris i que resitua l'equilibri dels partits i de la societat civil en el treball polític: ni aquells són l'única eina, ni aquesta es limita a ser una espectadora passiva.

GUSTINET

El dia que vaig baixar a Barcelona, entre altres raons, per portar l'article que heu llegit, un municipal, al Poble Nou, preocupadíssim per fer complir la normativa sobre plaques (no sobre el desordre d'aparcament al barri) em va mullar amb 5.000 ptes. Burots al Tordera!!

QUO VADIS, INSUBMISSIÓ?

Fa uns mesos, en plena croada cap al Golf Pèrsic, el Ministeri de Defensa reconeixia públicament, per primera vegada en la història més recent i malgrat la utilització de procediments indirectes, el rebuig i l'oposició al servei militar i el creixent desprestigi de les forces armades a l'Estat espanyol. Sentiment manifest en sectors socials cada cop més amplis.

La filtració a un mitjà de comunicació estatal d'un informe elaborat pels serveis d'intel·ligència de l'exèrcit, va ser-ne el desencadenant. En l'informe s'apuntava l'evolució del **Moviment d'Objecció de Consciència (MOC)** en els darrers anys i s'analitzaven els objectius, continguts i procediments de l'estratègia d'insubmissió, així com les seves conseqüències. A més, reflectia obertament l'arrelament en la societat de la consciència antimilitarista, de l'augment de la cultura no bel·licista i la crisi del servei militar i de l'exèrcit. La difusió d'aquest document, articulada a consciència o no l'poc després soterrada pels esdeveniments internacionals, va marcar l'inici del canvi d'actitud del govern respecte a la insubmissió. Des de la posta en marxa de l'estratègia d'insubmissió, ara fa dos anys i mig, el govern ha actuat mesurant molt bé la resposta que hi donava en tot moment i les iniciatives que calia prendre. Podríem anomenar-ho en termes de "proves de laboratori".

Sense reconèixer l'augment de suport social que lentament anava adquirint aquesta actitud de desobediència civil activa i d'enfrontament directe a l'exèrcit, del govern mantenia la duresa del rostre davant d'una suposada evidència, de qui se sap fort davant del dèbil, i articulava tot un seguit de mesures de contenció que anaven fracassant. A més, cal tenir en compte d'altres variables, d'anàlisi extensa, que han ajudat a que la insubmissió que, en un inici, a molta gent els semblava naixia com una estratègia abocada cap a un carreró sense sortida, esdevingué actualment un fenomen social de gran importància. En qüestió d'un any la paraula "insubmissió" passa de l'anonimat més absolut a convertir-se en la paraula de moda per anomenar tot tipus d'oposició.

El terme s'ha anat consolidant i també l'essència del seu contingut. Ha estat utilitzat per les plomes més prestigioses del nostre país. Hi ha hagut filòlegs que han parlat de "la insubmissió lingüística" com a eina a utilitzar per a la normalització de la nostra llengua. Recordo la meua agradable sorpresa quan, fa uns mesos,

en una acte d'homenatge a l'estimada amiga i periodista Dolors Palau, morta feia uns dies, l'escriptora Teresa Pàmies la definí com "una dona bàsicament insubmissa". Sobre la insubmissió han compost i cantat en els dos darrers anys bona part dels grups de música cantants

catalans. Aquest estiu la Universitat Catalana d'Estiu, a Prada de Conflent, ha homenajat l'escriptor, periodista i ninotaire Avei·li Artís Gener, més conegut com Tisner. Durant l'acte un dels ponents va qualificar-lo com a "model d'insubmissió". En darrer lloc cal apuntar també que en un recent estudi sociològic sobre la joventut de Catalunya i el servei militar el 80% de la joventut de Catalunya manifesta haver sentit a parlar i/o conèixer la insubmissió.

Paral·lelament el moviment d'objecció i antimilitarista ha anat intensificant el seu treball per tal de bloquejar, encara més, la Llei d'Objecció de Consciència i la dèbil posta en marxa de la prestació social substitutòria (PSS), per evitar la marginalització de la insubmissió no només ampliant-ne la seva base social sinó també aprofundint en el seu missatge, per ampliar i enfortir el suport social a l'estratègia tot cercant sectors de la cultura catalana plenament identificats amb ella i amb una forta projecció pública, per potenciar, en definitiva, el creixement del nombre d'insubmisos i, en darrer lloc, per denunciar els abusos i maltractaments del servei militar i la repressió que exerceix l'exèrcit.

Al llarg d'aquest dos anys i mig la insubmissió ha anat consolidant-se i ha creat un espai propi d'enfrontament a l'exèrcit, pot ser el més important. Val a dir que ha estat capaç d'obrir esquerdes i erosionar la base del sistema militar, pilar voluptuós, inamovible i fonamental de l'estat. El caràcter polític, col·lectiu i

públic de la desobediència ha estat un dels encerts bàsics de l'estratègia. I aquest és, sens dubte, un aspecte que no s'ha de deslligar de la pròpia estratègia: el seu baluard pedagògic.

Un cop acabada, si més no en aparença, la guerra del Golf Pèrsic, això ens varen dir, el govern espanyol es proposa fer un gran esforç de reeducació de la societat i abordar la situació interna, especialment la crisi de l'exèrcit i del servei militar, reforma que s'havia anat ajornant. És en aquest moments quan, després d'uns quants mesos de discussió i de pactes entre les diverses forces polítiques parlamentàries, el govern, a través del grup parlamentari socialista, decideix enviar el dictamen previ a l'elaboració de la Llei de Reforma del Servei Militar i de les Forces Armades a la Comissió de Defensa i després al ple del Congrés dels Diputats per a la seva aprovació. Aquest informe, aprovat a finals del mes de juny passat, després de fer una anàlisi de la situació internacional, per cert bastant superficial i pobre, i del paper que hi ha de jugar l'Estat espanyol en "la configuració d'aquest "nou ordre", vol justificar una reforma de l'exèrcit i del servei militar basant-se en arguments de modernització i europeització. Més endavant, però, es donen les veritables raons de la reforma en curs: "es absolutament imprescindible derribar la barrera ambiental derivada del rechazo o el escaso aprecio que hoy existe en España por la existencia y misiones de los ejércitos". I és al final de l'informe quan es fa una referència clara a la insubmissió: "esta conducta, enfrentada al orden constitucional, es, además de delictiva, socialment insolidaria, por lo que se hace necesario establecer medidas oportunas para erradicarla". Així doncs es constaten varies coses. En primer lloc, l'estratègia d'insubmissió està esdevenint una lluita que ha provocat un ampli rebuig social a l'exèrcit i al servei militar. Situació definida pels propis militars i pel govern com a alarmant i intolerable. Els constants intents per part del govern i dels militars de criminalització i de marginalització del moviment d'objecció i antimilitarista no han evitat el creixement del nombre d'insubmisos i del suport social a l'estratègia. D'altra banda, s'inicia una etapa d'embelliment del servei militar. El govern ofereix una mili pràcticament "a la carta", tot intentant donar una imatge més humana i democràtica del que és una institució de per sí dictatorial i obsoleta.

El govern engega una forta campanya intensificant la seva presència als mitjans

La insubmissió, que en un inici a molta gent els semblava que neixia com una estratègia abocada cap a un carreró sense sortida, ha esdevingut actualment un fenomen social de gran importància.

de comunicació per tal de vendre el producte, "la mili a la carta", i agilitza els tràmits de la seva aplicació. El projecte de Llei de Reforma del Servei Militar i de les Forces Armades ja està enllestit i ara només cal la seva aprovació pel Congrés dels Diputats i pel Senat, fet que tindrà lloc aquesta propera tardor. La venda d'aquest producte té un objectiu essencialment propagandístic per tal de posar fi a la profunda crisi del sistema militar. Obvia, però, els anhels i exigències de la immensa majoria de la societat i és més, els transfigura i adverteix, sens contemplar, en cap moment, una sortida política que articuli vies de solució a les reivindicacions plantejades pel moviment d'objecció i antimilitarista. Ans al contrari, el govern dedica gran part del seu discurs a intentar aïllar la insubmissió etiquetant-la constantment de "conducta socialment insolidària" per, més tard, erradicar-la. Un dels aspectes en els quals el govern ha incidit més i ha donat més sortida pública en aquest intent d'encotillar, acotar i aïllar la insubmissió, és el que fa referència a la privació de l'accés laboral a l'administració pública o bé a assolir un lloc de treball en empreses que depenguin directament de l'estat a aquelles persones que no hagin realitzat el servei militar o la PSS, exceptuant a qui n'hagi quedat exent. És l'acceptació per part de l'executiu d'una exigència evident dels militars en la línia del que en els àmbits castrenses es coneix com "la mort civil dels insubmisos" i que abasta d'altres mesures punitives.

Ben certs són els mots que escriu el poeta Miquel Martí i Pol: "... d'ells ens en ve la pau de cementiri / que legitima absurds... / ... Tota / la por del món els cau de la mirada / com una boira espessa, i amb els dits / empastifen la pell i les paraules."

Així doncs, aquesta propera tardor i al llarg de l'any 1992, s'obre una nova etapa en el panorama polític en la qual la insubmissió s'haurà de situar decididament i amb fermesa davant les mesures que govern i militars tenen intenció d'adoptar. Tot i que el consens cercat pel PSOE amb les altres forces polítiques parlamentàries per tirar endavant la Llei de Reforma del Servei Militar i el nou model de les forces armades s'ha començat a trencar, en bona part, per contenir, l'esmentada llei, mesures repressives contra la insubmissió, el moviment d'objecció i antimilitarista no ha de confiar en que siguin els polítics els que ens facin la feina perquè, entre d'altres coses, no ho faran i ha de prendre la iniciativa per fer front als propers esdeveniments.

En aquest sentit és imprescindible potenciar el caràcter col·lectiu de l'estratègia i, si pot ser, reforçar-lo. No cal

dir que serà necessari intensificar la coordinació dels insubmisos de tota Catalunya i augmentar la participació directa en els debats que han de marcar les línies bàsiques a seguir durant els propers mesos. Així mateix serà de gran importància el fet d'aconseguir mantenir la unitat entre els diversos sectors que conviuen en l'àmbit del treball antimilitarista i que impulsen l'estratègia d'insubmissió. A més d'augmentar-ne significativament el ventall, l'abast i la base social.

Alguns dels principals objectius immediats de la tasca del moviment d'objecció i antimilitarista de cara a aquesta tardor haurien de ser: d'una banda, intentar que la Llei de Reforma del Servei Militar i de les Forces Armades, quan sigui aprovada, hagi estat ja socialment contestada i manifestat un fort rebuig, tal i com va succeir amb la Llei d'Objecció de Consciència. Convé que no minvi l'oposició a la mili i el rebuig a l'exèrcit que existeix avui dia al si de la societat. Així doncs, cal denunciar públicament que l'actual cirurgia estètica del sistema militar amb mesures enganyosament populistes com és, entre d'altres, la reducció de 12 a 9 mesos de servei, no modifica gens ni mica l'essència d'aquesta institució comandada per botxins assedegats de sant. D'altra banda, cal estudiar a fons les diverses accions de pressió que puguin provocar la llibertat dels objectors insubmisos condemnats després d'un consell de guerra o d'un judici civil que actualment hi ha empresonats.

La insubmissió haurà d'intensificar considerablement la seva presència

pública en els mesos vinents. S'ha de marcar assolir un difícil repte per poder donar un salt qualitatiu en els propers temps. Aconseguir implicar el màxim nombre de ciutadans i ciutadanes del nostre país. D'aquesta manera seria possible de frenar l'onada de repressió que el govern i militars tenen intenció d'aplicar. Si aquesta repressió esdevé socialment cada cop més injustificable per part del govern, i el moviment d'objecció i antimilitarista es manté fort i sap aprofitar les contradiccions i injustícies d'un estat que s'anomena "de dret i democràtic" i denunciar-les, el govern haurà d'aturar-la, i cercar una sortida política positiva que possibiliti vies de solució reals i satisfactòries.

En darrer lloc caldrà augmentar els contactes i relacions amb els altres moviments i sectors alternatius per tal de fer un front comú i plantejar respostes a la implantació, cada cop més creixent, d'un estat policial, de control i restrictiu de les llibertats individuals i col·lectives. En un món, a les acaballes del segle XX, on els esdeveniments se succeeixen d'una manera accelerada cal un esforç comú per tal d'impulsar, amb imaginació, realitat i espais cotidians de compromís i de canvi que permetin anar obrint vies que vagin potenciant, en definitiva, la lliure relació entre les persones, els pobles i les cultures. En aquest camí, sens dubte, l'antimilitarisme té un paper cabdal a jugar en el context actual de la nostra societat.

Que no ens segrestin, ni un dia, ni una idea. Amb raó, insubmissió!

Jordi Muñoz i Burzón
Moviment d'Objecció de Consciència
(MOC-Barcelona)

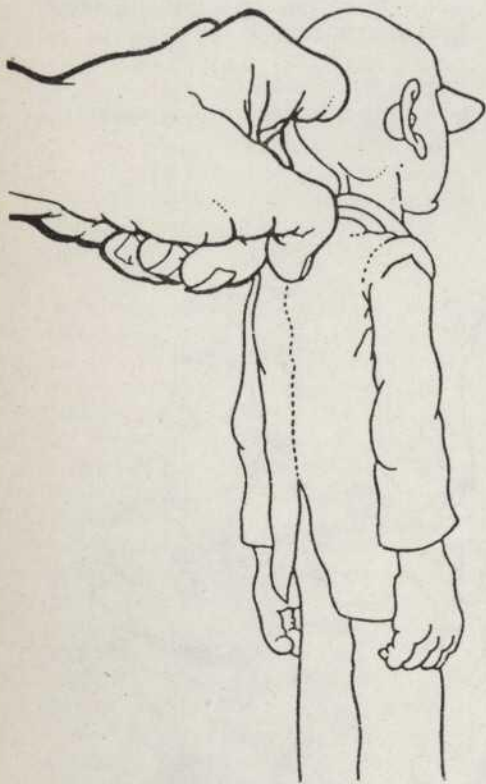

L'AJUNTAMENT DE TORELLÓ I LA PSS

L'ajuntament de Torelló ha estat el primer de la comarca d'Osona en aprovar la creació de places per fer la prestació social substitutòria. La proposta fou presentada pel regidor d'IC, Jaume Mercader, i aprovada per unanimitat per la resta de grups (CiU, PSC i ERC).

L'Assemblea Antimilitarista i d'Objecció d'Osona ha fet arribar un text al ple de l'ajuntament en el qual es sol·licita dels regidors que reconsiderin la seva posició en aquesta qüestió, que té aspectes que probablement no han estat degudament considerats o reflexionats abans de prendre la decisió.

L'argumentació del regidor d'IC per justificar la iniciativa ha estat la típica: que l'antimilitarisme i la lluita per la pau té dues vessants gairebé complementàries o com a mínim no excloents, la insubmissió i l'objecció legal. El text de l'Assemblea, que reproduïm, explica prou bé la falàcia d'aquesta idea. La PSS únicament existeix en funció del servei militar i tot allò que col·labori en l'èxit de la seva implantació, de bona fe o no, està perjudicant directament el treball antimilitarista.

Els integrants de l'Assemblea Antimilitarista i d'Objecció d'Osona demanen que l'Ajuntament de Torelló, reunit en sessió plenària, vulgui reconsiderar la seva decisió, presa per unanimitat, de demanar objectors perquè compleixin la prestació social substitutòria en aquest municipi.

Aquesta petició es fonamenta en les següents consideracions:

1. Nosaltres pensem que la PSS, lluny d'afavorir, en un futur pròxim, la desaparició del servei militar obligatori, el perpetua.
2. Creiem també que la PSS és, de fet, un càstig per als objectors, ja que pràcticament pot arribar a doblar el temps de prestació del servei militar. (De 18 a 24 mesos).
3. La PSS es fa sense tenir en compte la professionalització que cal per desenvolupar tasques socials específiques, tals com l'atenció a drogaaddictes, a la tercera edat, etc.
4. Així mateix, s'utilitza, de fet, els objectors com a mà d'obra barata (i sense drets laborals bàsics tals com els de reunió associació, llibertat d'expressió, pertinença a sindicats o partits polítics, etc.) que resta llocs de treball, fet que ha estat repetidament denunciat pels sindicats i per treballadors en situació d'atur forçós.
5. Cal tenir en compte, així mateix, que els objectors que fan la PSS estan sotmesos a una disciplina militar tant o més dura que els que fan el servei militar. Actualment, hi ha insubmisos a la PSS que estan complint condemna en diverses presons de l'estat espanyol (per exemple, Antonio Quesada, a la presó de Cartagena).
6. A més a més, segons el conveni pel qual les entitats o ajuntaments demanen objectors, els que els reclamen es fan

responsables de denunciar els objectors que no compleixin la normativa i es converteixen, d'aquesta manera, en còmplices de la repressió a la insubmissió (perquè la insubmissió o objecció és un dret sempre: abans de la mili, a mitja mili, abans de fer la PSS o durant la PSS. Però aquest dret no està reconegut en la normativa vigent).

7. Finalment, volem recordar al Sr. Rifà les seves paraules, pronunciades durant la conferència de l'advocat Francesc Arnau ("la deserció, una actitud en favor de la pau"), en la cloenda de l'exposició escolar de dibuixos per a la pau: en aquella ocasió es va mostrar favorable a la creació d'un servei d'informació als joves en què es tinguessin en compte totes les alternatives al servei militar.

8. Volem recordar, així mateix, que durant els dos primers consells de guerra a insubmisos (a Josep Maria Moragriga i Carles Hinojosa), els estudiants de secundària de Torelló van fer arribar un comunicat a l'ajuntament, del qual us adjuntem una còpia, en què reclamaven que l'ajuntament no col·laborés amb l'exèrcit, quantant els seus joves.

9. Finalment, fer esment també de la reculada de l'ajuntament de Taradell, que també volia demanar objectors, amittjans del 1989, després d'un debat en què també van participar membres de la nostra assemblea.

Per tot plegat, doncs, creiem que rectificar és de savis, i demanem especialment al Sr. Mercader (que a més a més és sindicalista!) la retirada de la seva proposta i, a tots els membres d'aquest ajuntament, la reconsideració del seu vot en aquest afer.

LA JOVENTUT DE CATALUNYA I EL SERVEI MILITAR

ENQUESTA REALITZADA PER ENCÀRREC DEL SERVEI D'INFORMACIÓ PER A L'OBJECCIÓ DE
CONSCIÈNCIA (SIOC - MOC)

AVANÇ DE RESULTATS

CEDIS CENTRE D'ESTUDIS DONA I SOCIETAT

OCTUBRE DE 1991

1. VISIÓ SINTÈTICA

2. AMPLIACIONS I COMPLEMENTS

2.1. FITXA TÈCNICA SOBRE L'ENQUESTA

2.2. EL REBUIG ENVERS LA MILI: " LA MILI NO MOLA"?

2.3. ELS VALORS QUE FOMENTA LA MILI: UN ALTRE MÓN?

2.4. QUÈ ÉS LA MILI PER ALS JOVES? UNA EXPERIÈNCIA TRAUMÀTICA?

2.5. FET NACIONAL, SERVEI MILITAR I EXÈRCIT: VOLEN ELS CATALANS UN EXÈRCIT CATALÀ?

2.6. EL COST SOCIAL DE LA MILI

2.7. L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA: UNA ALTERNATIVA QUE GUANYA TERRENY?

2.8. PROPOSTES ALTERNATIVES SOBRE LA MILI I L'EXÈRCIT: REFORMAR O SUPRIMIR?

1. VISIÓ SINTÈTICA

a) Rebuig de la mili

Els resultats de l'enquesta plantejada als joves de Catalunya sobre la mili posen de manifest l'alt grau de rebuig que tenen respecte a aquesta obligació.

El 96,3 % dels joves està en contra del servei militar obligatori i planteja la seva transformació en servei voluntari o bé la seva supressió pura i simple.

Aquest rebuig es recolza particularment en la convicció que "l'estat no té dret a robar-te un any de la teva vida" i que "la mili és una pèrdua de temps". Ambdues afirmacions recullen, en efecte, l'acord de més del 85 % dels enquestats.

Aquest rebuig condueix el 84,3 % dels joves que encara no han fet la mili (1) a plantejar-se no fer-la i a buscar alternatives concretes per aconseguir-ho, des de les més clares i afirmades (objecció de consciència, insubmissió) fins a les més dissimulades (al·legant malalties o situacions familiars). Encara que la resta (15,7 %) no busqui alternatives a la mili, s'ha d'assenyalar que només el 2,8 % se sent content amb l'expectativa d'anar a la mili. Fins i tot els joves que han complert el servei militar ho van fer com una obligació imposada des de fora, que no han interioritzat ni acceptat en absolut. Així, el 86,5 % d'aquest col·lectiu aconsegueix el servei militar simplement perquè "no té més remei" (78,6 %) o perquè "les altres alternatives no el convenen" (7,9 %).

b) Com es veu la mili: no adhesió als valors tradicionals de la mili

Aquest rebuig tan generalitzat i que augmenta clarament en les generacions més joves es produeix perquè, avui dia, els arguments i valors morals lligats al compliment de la mili no tenen un arrelament real en la joventut catalana.

Solament 1 de cada 20 enquestats pensa que "la mili és un deure cívic i tots la tenen de fer", i només 1 de cada 5 considera que "la mili és una bona formació per a la vida adulta". No hi ha, per tant, interiorització ni de la mili com a deure ciutadà ni com a instrument formatiu o d'aprenentatge de la vida.

Tot al contrari, la mili es viu majoritàriament com un període bastant traumàtic que trenca el desenvolupament normal de la persona i que té conseqüències negatives, especialment en els estudis, el treball i les relacions de parella.

Dintre dels valors més fomentats per la mili, figuren:

- l'"escaqueig" (83 % dels enquestats)
- la violència (76 %)
- la soledat (69 %)
- l'autoritarisme (66 %) i
- la jerarquització (66 %).

cosa que confirma la visió negativa que tenen els joves del servei militar, mentre que els valors tradicionals associats a la mili recullen percentatges molt més baixos, com per exemple:

- la lleialtat (38 %) o
- el patriotisme (34 %).

No obstant això, cal assenyalar que dintre d'aquesta experiència considerada globalment com a negativa, els joves pensen que "en la mili vius coses bones que recordes tota la vida" (61 %) i que

la mili fomenta la companyonia (78 %), probablement com a contrapunt a la submissió en comú a una autoritat considerada com a irracional i, moltes vegades, vexatòria.

c) Opinions sobre l'exèrcit

El rebuig vital de la mili, com a experiència traumàtica que afecta a la vida personal de cada u, acompanya també una visió negativa de l'exèrcit i del seu paper, encara que no sempre es tradueix per un rebuig equivalent al del servei militar. Així, les opinions en relació amb aquesta institució són ambivalents:

1) Per una banda, existeix un posicionament bastant clar en contra de l'exèrcit i del militarisme, que es sosté en una desconfiança profunda pel que fa als seus possibles efectes, i que es radicalitza quan els joves fan l'experiència concreta de la mili. Així, per exemple, el 68,3 % dels enquestats que han fet la mili tenen una opinió negativa de l'exèrcit (en front de 8,4 % d'opinions favorables i de 23,3 % indiferents).

En el mateix sentit, el 60,6 % dels joves pensa que "l'exèrcit no serveix per defensar la pau, sinó que la posa en perill" i prop del 50 % considera que "l'exèrcit és incontrolable i és un perill per a la democràcia".

2) Però, per una altra banda, la majoria dels enquestats accepta la necessitat de l'exèrcit quan es fa referència, per exemple, al seu paper defensiu (59 %) i solament el 28,7 % s'atreveix a plantejar la necessitat de suprimir-lo.

La quasi unanimitat es fa sobre les propostes menys compromeses, com la reducció de les despeses militars en favor d'una millora dels serveis socials, que recull l'acord del 93,0 % dels enquestats.

d) Propostes de reforma

Enfront dels problemes plantejats, les postures més radicals són minoritàries, però significatives: aproximadament un jove de cada 4 considera que el servei militar i l'exèrcit no haurien d'existir. De tota manera, la majoria dels enquestats proposen reformes menys dràstiques. Pel que fa al servei militar, el 71,3 % considera que la mili hauria de ser voluntària. Com que, per una altra banda, la majoria declara que no vol fer la mili o que no la tornaria a fer, es pot interpretar l'opinió anterior més com una manera còmoda d'evacuar el problema de la mili del seu horitzó personal, que com una convicció que la mili ha d'existir i ser voluntària.

Una actitud bastant semblant domina enfront de l'exèrcit, ja que la majoria dels enquestats (56,0 %) apunta cap a un exèrcit professional i no cap a altres fórmules que podrien suposar una participació directa dels joves (exèrcit popular, exèrcit català, etc.).

El rebuig vital de la mili, quan no es recolza en postures radicals o ideologitzades més consistentes, es tradueix amb unes actituds permissives o liberals ("que cadascú faci el que vulgui") que tenen per efecte allunyar al màxim la mili i l'exèrcit de la vida quotidiana sense posar radicalment en qüestió la seva existència.

2. AMPLIACIONS I COMPLEMENTES

2.1. FITXA TÈCNICA SOBRE L'ENQUESTA

a) Objectius de l'enquesta

L'objectiu de l'enquesta ha estat mesurar la realitat dels joves de Catalunya en relació amb el servei militar. Des d'aquesta perspectiva l'enquesta pretén:

1. Mesurar les opinions dels joves sobre el servei militar, tot i comparant-les amb les dels joves que encara no han fet el servei militar i els que ja l'han complert.
2. Avaluar la percepció del servei militar que tenen els joves que encara no s'hi han incorporat.
3. Analitzar els comportaments i opinions de la joventut de Catalunya referits a l'obligatorietat del servei militar.
4. Conèixer l'opinió en relació amb l'exèrcit i els valors que acompanyen al militarisme.

També es vol estudiar el procés de canvi que es genera quant als valors que configuren la masculinitat, així com el seu procés d'aprenentatge.

b) Aspectes metodològics

Les tècniques d'investigació que s'han utilitzat han estat l'enquesta, per als aspectes quantitatius, i l'entrevista per als aspectes més qualitatius, així com la recopilació documental per elaborar els continguts del marc teòric i les hipòtesis de treball.

c) Contingut del qüestionari

El qüestionari comprèn 90 preguntes tancades i es divideix en tres parts:

Una part només va adreçada als joves que encara no han fet el servei militar, una altra als joves que ja han complert el servei militar i una tercera adreçada a tots els joves.

Els temes que l'enquesta abasta es poden agrupar en 5 apartats, com segueix:

1. Característiques mostrals
2. Característiques socio-polítiques personals
3. Percepció i comportament de cara al servei militar dels joves que encara s'han fet la mili.
4. Comportaments i actituds dels joves que ja han complert el servei militar.
5. Opinió dels joves de Catalunya sobre el servei militar i l'exèrcit.

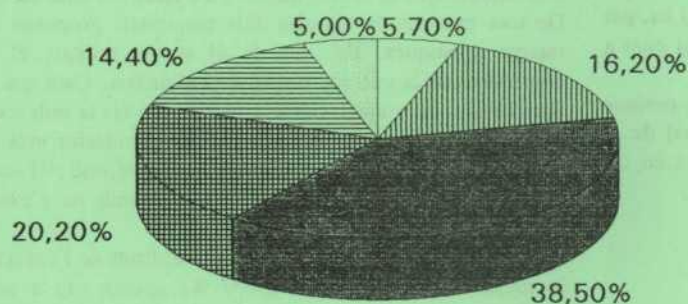
d) La mostra

L'univers de l'estudi comprèn els joves que viuen a Catalunya i que tenen entre 15 i 29 anys. L'univers que compleix aquestes condicions és de 746.828 joves (dades estimades a partir del Padró 86).

La mostra per a un nivell de confiança del 95% i amb un error màxim del $\pm 5\%$, correspon a prop de 600 enquestes, però per necessitat d'arrodonir la proporcionalitat de determinades variables s'ha fixat en 606 joves enquestats.

Les variables mostrals han estat les següents: edat, nivell

SITUACIÓ DELS JOVES ENQUESTATS RESPECTE AL SERVEI MILITAR

- ☐ EXCEDENTS DE CONTINGENT
- ☐ S'HAN LLIURAT PER MALALTIA
- ☐ HAN FET EL SERVEI MILITAR
- ☐ ENCARA NO HAN DECIDIT SI FARAN EL SERVEI MILITAR
- ☐ NO VOLEN FER EL SERVEI MILITAR
- ☐ ESTAN PENDENTS DE FER EL SERVEI MILITAR

Entre els que no volen fer la "mili", les alternatives que han escollit són les següents:

- Intentar lliurar-se'n com sigui51,2 %
 - Declarar-se objectors48,8 %
- (dels quals un 38,1 % són insubmisos)

d'instrucció i hàbitat. Respecte a aquestes variables, la mostra s'ha estratificat amb caràcter proporcional al pes de cada variable en l'univers de l'estudi.

Pel que fa a la divisió per hàbitat, s'han classificat els municipis de Catalunya segons la grandària i les característiques geoeconòmiques següents:

Capital de província

Municipis de més de 100.000 hab. del cinturó de Barcelona.

Municipis de menys de 100.000 hab. del cinturó de Barcelona

Poblacions:

- costeres
- industrials
- semi-industrials
- rurals

i la mostra s'ha distribuït proporcionalment al pes de la implantació de la població en cada tipus d'hàbitat en el conjunt del territori. Segons aquest criteri s'han escollit 39 punts de mostreig.

e) Treball de camp

Conscients que la validesa d'una enquesta no solament ha de mesurar-se per la grandària de la mostra, sinó per la manera en què es desenvolupa el treball de camp, s'han pres les precaucions següents:

- tots els enquestadors ja havien participat en la realització d'altres enquestes i tenien suficient experiència en aquest tipus de treball,
- els enquestadors parlen català i castellà
- el qüestionari s'ha redactat en català i en castellà,
- s'han elaborat unes fitxes amb tots els ítems de les preguntes que tenien més de 4 possibilitats de resposta, perquè l'enquestat les llegeixi detingudament, i
- s'han recollit diàriament els qüestionaris i han estat immediatament supervisats per l'equip responsable per tal d'evitar qualsevol mala interpretació d'alguna pregunta.

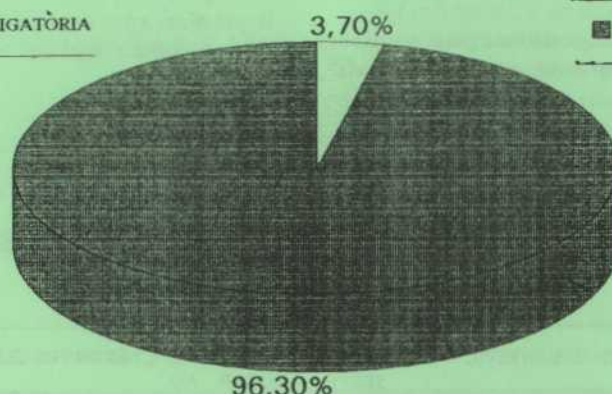
L'enquesta ha estat realitzada en un termini de 15 dies durant el mes de juliol d'aquest any.

Han realitzat aquest estudi Núria Espinal i Montserrat Martorell, antropòlogues, i ha estat coordinat per M. Carme Alemany,

OPINIONS SOBRE EL SERVEI MILITAR

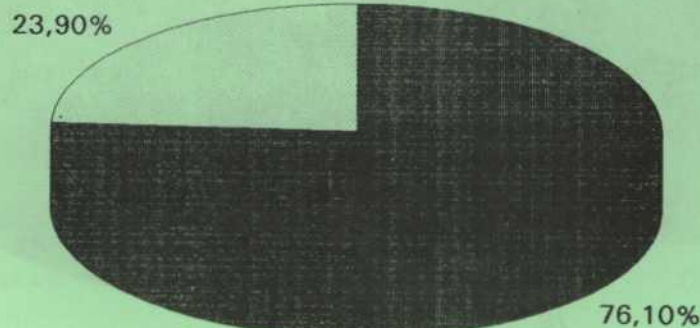
☐ A FAVOR DE LA MILI OBLIGATÒRIA

☒ CONTRA LA MILI OBLIGATÒRIA

Dels joves que estan en contra de la mili obligatòria, opten per les alternatives següents:

☒ A FAVOR DE QUE LA MILI SIGUI VOLUNTÀRIA ☐ EN CONTRA DE QUALSEVOL SERVEI MILITAR

sociòloga.

2.2. EL REBUIG ENVERS LA MILI: "LA MILI NO MOLA"?

a) Opinions generals

El rebuig que els joves de Catalunya manifesten envers la mili s'agreuja quan ja han fet aquesta experiència. Així, per exemple, el 48% dels joves que l'han feta havien pensat abans no fer-la, i un cop han complert el servei militar, el 81,4% d'ells pensa que en cas de trobar-se en la mateixa situació, si poguessin no la tornarien a fer.

Per una altra banda, aquest rebuig s'incrementa clarament en les generacions més joves. En efecte, el percentatge dels joves pendents de fer el servei militar i que es plantegen la possibilitat de no fer-lo assoleix una proporció del 84,33%. Només 1 de cada 5 joves es conforma actualment amb la perspectiva d'anar a la mili sense buscar-hi activament alguna alternativa.

Aquest rebuig a la mili és, per una banda, un rebuig vital al fet militar, al militarisme i a l'exèrcit i, per una altra banda, a l'obligació de complir una prestació obligatòria durant un temps establert i un treball al servei d'una institució de la qual se senten molt allunyats.

En efecte, el fet que el 87,4% dels enquestats estigui d'acord amb l'afirmació: "l'estat no té dret a robar-te un any de la teva vida",

posa de manifest un rebuig més global, que inclou no solament el servei militar en sentit estricte, sinó també les alternatives de servei civil del tipus Prestació Social Substitutòria.

Per a 3 de cada 4 enquestats, la perspectiva d'anar a la mili genera unes preocupacions o unes pors que es centren principalment en haver de sotmetre's al règim d'obediència militar, a les bromes o novatades dels companys, als accidents provocats per l'ús de les armes, als càstigs, a la por de perdre la xicota o els amics, a l'allunyament de la família i a la sensació de ser tractat com a número.

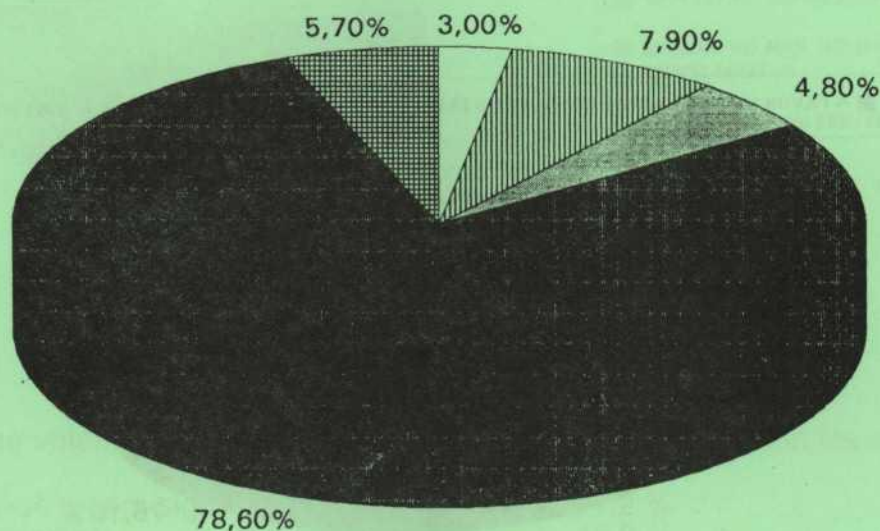
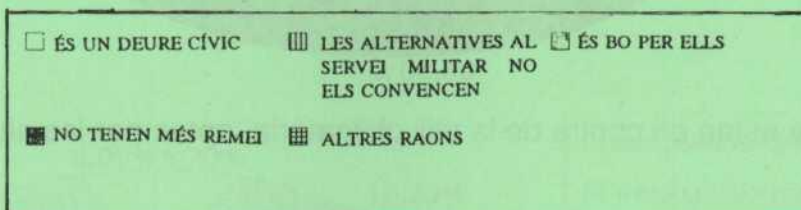
b) Les conductes: fer o no fer la mili?

Davant d'aquesta situació, s'elaboren diferents estratègies per eludir la prestació del servei militar.

Algunes d'aquestes estratègies les contempla la legislació vigent, com lliurar-se'n per malaltia o declarar-se objector i realitzar la Prestació Social Substitutòria (PSS). Altres són il·legals, com fer-se insubmisos (objectors que es neguen a realitzar la PSS) o no presentar-s'hi quan els eriden (pròfugs).

L'altíssim percentatge de joves que s'han lliurat fins fa pocs anys per malaltia (23,9 % dels joves de més de 25 anys) induïx a pensar que aquesta categoria no recull únicament els joves que tenen problemes físics reals, sinó que aquesta xifra augmenta en la pràctica, com a conseqüència d'un intent per part de molts joves d'utilitzar aquesta via per evadir la prestació del servei militar.

RAONS PER LES QUALS ELS JOVES VAN REALITZAR EL SERVEI MILITAR

Així, per exemple, el 62 % dels joves que abans d'anar a la mili havien considerat la possibilitat de no fer-la, van pensar en al·legar malalties o altres circumstàncies. Aquesta era, fins fa poc, l'alternativa clarament majoritària dintre de les possibles conductes per evitar el compliment de la mili (més del 50% dels joves de més de 20 anys que no han fet la mili s'han lliurat per aquesta raó), però presentava el gran inconvenient de no dependre, en última instància, del propi interessat.

Avui dia, sembla que l'obertura d'una altra via legal (objecció de consciència amb PSS) i la pujada del moviment d'insumisos fa que aflorin postures més decidides i autònomes que permeten lliurar-se del servei militar per voluntat pròpia.

Actualment, en el grup d'edat de 15 a 19 anys, el percentatge de joves que es declaren objectors de consciència arriba fins el 14,6 % del total, mentre que un 28,1 % és encara indecís (16,2 % estan decidits a no fer la mili, però no han escollit la seva alternativa i 11,9 % estan pensant si fan o no el servei militar). Tenint en compte aquesta situació, es pot considerar que l'objecció de consciència representa un percentatge molt significatiu del total de joves de Catalunya. Per valorar plenament aquest percentatge s'ha de tenir present que es tracta d'una opció que suposa per a l'individu un cost més alt que la submissió pura o simple a l'obligació militar, per la duració més gran del servei o l'enfrontament amb la legalitat vigent.

2.3. ELS VALORS QUE FOMENTA LA "MILI": UN ALTRE MÓN?

Una de les hipòtesis que es van formular és que el servei militar fomenta uns valors que són caducs en la societat actual, el que

podria explicar una part del rebuig del joves.

En aquest sentit es va construir una escala de valors relacionats amb:

- a) valors intrínsecs a la institució militar,
- b) valors relatius a la societat,
- c) valors de caràcter individual i
- d) valors que fan referència a les relacions entre companys,

perquè els joves valoressin si la mili continua fomentant aquests valors.

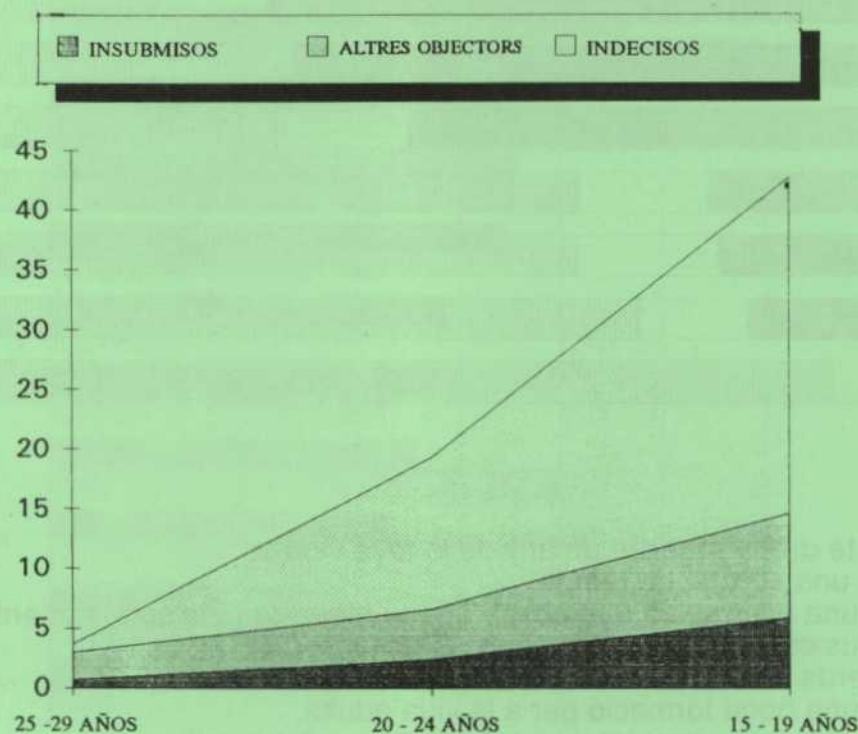
Amb referència als valors que estan relacionats amb la institució militar, els joves pensen que al servei militar es fomenta, en primer terme, la violència (76 %), així com l'autoritarisme (66 %), la jerarquització (66 %) i l'obediència (60 %). Per un altre costat opinen que al servei militar no es fomenten els valors de patriotisme (66 %), ni el de lleialtat (62 %).

Referit al conjunt de valors relacionats amb la societat els joves consideren principalment que no es suscita la democràcia (83 %) i en segon terme que es fomenten valors masculistes (57 %).

Quant a l'opinió sobre valors o qualitats de caràcter personal, l'opinió dels joves és que el servei militar suscita domini d'un mateix (59 %) i nivell de responsabilitat (54 %). Ara bé, també pensen que es debiliten altres aspectes importants de la personalitat, com l'adquisició d'iniciativa (56 %) i d'esperit crític (54 %), i es promou una actitud generalitzada d'"escaqueig" (83 %) enfront de la situació que viuen.

En relació amb els valors que fan referència a les relacions entre companys, els joves pensen que durant el servei militar es cultiven el companyonisme i la "camaraderia" (78 %), així com la solidaritat (64 %). No obstant això, també manifesten que la mili fomenta la soledat (69 %).

EVOLUCIÓ DE LES CONDUCTES DAVANT LA MILI PER GRUPS D'EDAT

En general els joves estan expressant un qüestionament dels valors propis de la institució militar, els quals serien en certa manera les raons que justifiquen la seva estructura i organització i, a la vegada, posen de relleu l'allunyament d'aquesta institució pel que fa a valors existents en la societat civil, com són la democràcia i la no violència.

A la mili et fas un home: final d'un mite?

Per altra banda, el fet que els joves no dubtin en al·legar malalties o defectes físics per tal de lliurar-se del servei militar, com també que manifestin obertament el seu rebuig a fer la mili i la preocupació i la por enfront d'aquesta obligació, són indicadors de canvi en relació amb els valors que configuren la masculinitat, el que es confirma amb el fet que solament un 17 % està d'acord amb l'afirmació: "la mili t'ajuda a fer-te un home", i que un 91

% estigui en contra que "la mili és una prova que et capacita com a home davant de les dones" i que més de la meitat manifesten que la mili promou el masclisme.

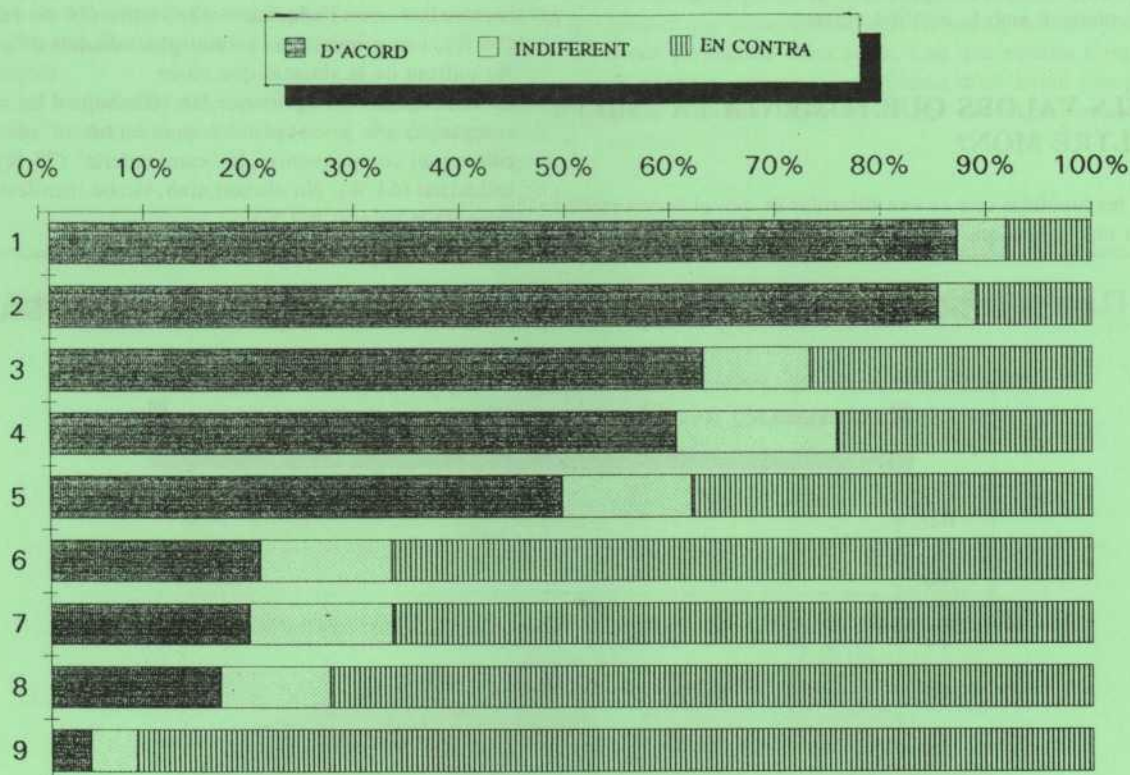
Aquesta feble adhesió al mite de la mili com a una via d'aprenentatge de la masculinitat posa de manifest la caducitat dels valors que vehicula la institució militar per als joves.

2.4. QUÈ ÉS LA MILI PER ALS JOVES? UNA EXPERIÈNCIA TRAUMÀTICA?

La "mili" per als joves que encara no s'han incorporat al servei és una futura experiència que no veuen exenta de certs aspectes que els produeixen preocupacions i pors.

Entre aquest grup de joves, el 72,1 % es mostra preocupat pel fet d'anar a la "mili". Els diferents aspectes que els preocupen són:

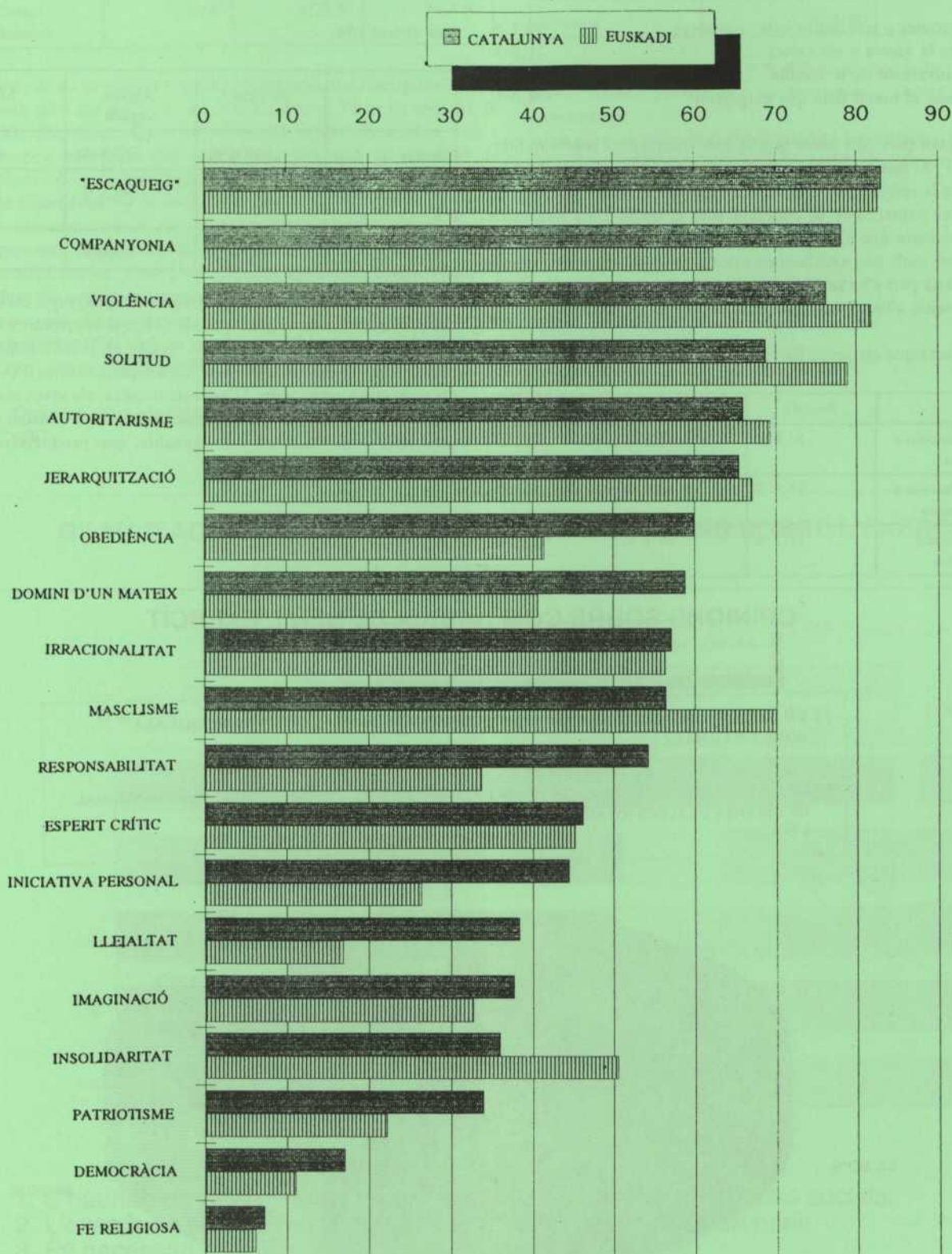
GRAU D'ACORD AMB LES SEGÜENTS AFIRMACIONS SOBRE EL SERVEI MILITAR

1. L'estat no té dret a robar-te un any de la teva vida.
2. La mili és una pèrdua de temps.
3. La mili és una interrupció que obliga a replantejar-te més seriosament el futur.
4. A la mili vius coses bones que recordes tota la vida.
5. A la mili perds la teva personalitat, t'aixafen.
6. La mili és una bona formació per a la vida adulta.
7. El dia que hi hagi guerra estaré content d'haver fet la mili.
8. La mili t'ajuda a fer-te un home.
9. La mili és una prova que et capacita com a home davant les dones.

VALORS O QUALITATSS QUE FOMENTA LA "MILI"

COMPARACIÓ ENTRE CATALUNYA I EUSKADI (*)

(*) Aquests resultats corresponen a l'enquesta que es va realitzar a Euskadi el mes d'octubre de 1989.

- Haver de sotmetre's al règim d'obediència militar 43,5 %
- Els accidents que poden provocar les armes 24,7 %
- Els càstigs (arrestos) 18,8 %
- Ser tractat com un número 12,8 %

El 51,0 % dels joves que no han realitzat el servei diu també que té por. Els aspectes més destacats són:

- Les bromes o novatades dels companys 59,1 %
- Perdre la xicota o els amics 21,6 %
- L'allunyament de la família 16,2 %
- No tenir el nivell físic que exigeixen 4,0 %

Per a gran part dels joves que ja han complert el servei militar, la "mili" és una experiència viscuda de forma bastant traumàtica. Quant a la relació que la institució estableix amb els joves durant el servei militar, que es concreta amb el tracte i les formes de comandament que els reclutes han rebut per part dels superiors, han estat molt poc satisfactòries per a la majoria, ja que només una quarta part s'ha sentit sempre tractat com a una persona i més de la meitat s'han sentit humiliats en alguna ocasió.

Tracte que els joves han rebut al servei militar

	Sempre	Alguna vegada	Mai
Tractats com a persona	24,8 %	46,5 %	28,7 %
Tractats com a un número	54,8 %	30,9 %	14,3 %
S'han sentit humiliats	11,7 %	46,1 %	42,2 %

De la mateixa manera, les ordres només han estat sempre justes per a una tercera part dels joves, mai contradictòries només per a un 11 % i fins i tot sempre o alguna vegada vexatòries per al 70 %.

Formes de comandament

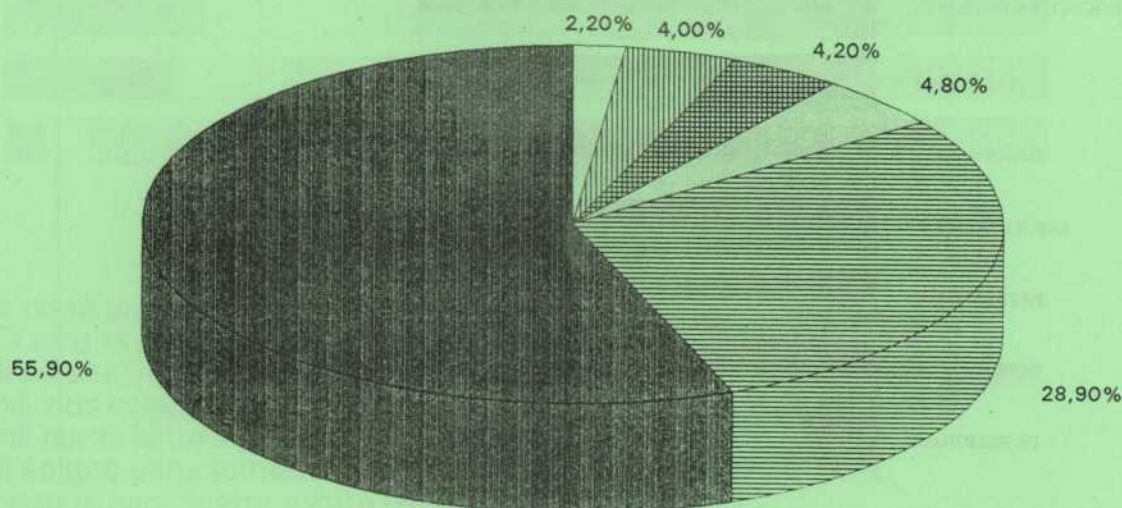
Les ordres són:

	Sempre	Alguna vegada	Mai
Justes	10,0 %	57,8 %	32,2 %
Contradictòries	32,66 %	56,5 %	10,9 %
Vexatòries	20,9 %	49,6 %	29,6 %

La realitat de la situació a què es veuen forçats, i que els desubica del seu entorn, a la vegada que els obliga a interrompre en molts casos els projectes més immediats, fa que els joves intentin passar el millor possible aquest període, tot adoptant formes d'evasió que els permetin suavitzar-lo. D'aquesta manera, els joves manifesten que a la "mili" es fomenta considerablement el consum d'alguns productes com l'alcohol i el cannabis, que produeixen aquests efectes d'evasió.

OPINIONS SOBRE COM HAURIA DE SER L'EXÈRCIT

- ☐ UN EXÈRCIT POPULAR, CADA HOME UN FUSELL
 ☐ UN EXÈRCIT CATALÀ
 ☐ IGUAL QUE ARA
☐ MÉS INTEGRAT EN EL SISTEMA DE DEFENSA DE BLOCS (OTAN, UEO)
 ☐ NO HAURIA D'EXISTIR
 ☐ EXÈRCIT PROFESSIONAL

Foment del consum durant el servei militar

	Molt	Poc	Gens
Alcohol	82,5 %	10,9 %	6,6 %
"Costo" Cannabis	72,6 %	13,0 %	14,3 %

A més de tot el que els suposa a nivell personal l'obligatorietat de la mili (tant als que l'han fet com als que no l'han fet encara), la meitat dels joves opina que el servei militar els anul·la com a persones, percepció que queda reflectida amb la valoració de l'afirmació "a la mili perds la teva personalitat, et xafen", que obté l'acord del 50 % dels enquestats.

En aquestes condicions, s'entén que el pas per la "mili" incrementi l'opinió desfavorable dels joves pel que fa a la institució militar. Fins i tot els joves que abans d'anar al servei militar es sentien indiferents enfront del fet militar, després de passar per l'experiència la seva consideració passa a ser desfavorable. Cal tenir en compte també que pocs del joves tenen a priori una opinió favorable d'aquesta institució.

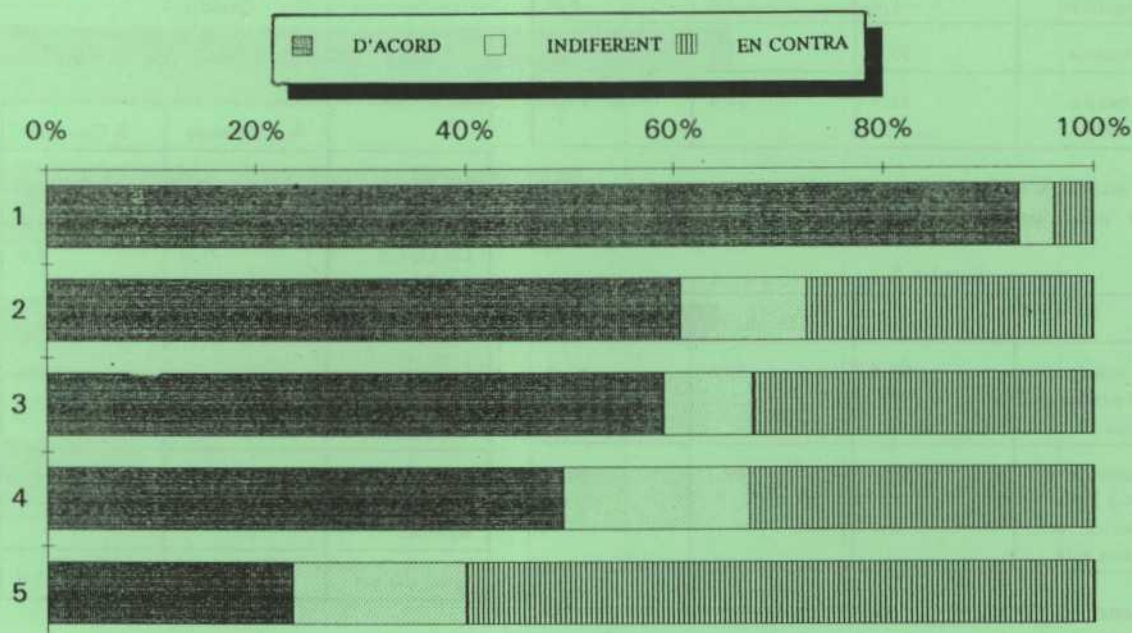
Opinions sobre el militarisme i l'exèrcit dels joves que han fet la "mili"

	Abans de fer la "mili"	Després de fer la "mili"
Bona	6,2 %	8,4 %
Indiferent	40,5 %	23,5 %
Dolenta	53,1 %	68,1 %

Per una altra banda, el 81,4 % dels joves que ja han complert el servei militar pensen que no tornarien a passar per aquesta experiència.

Això posa de relleu la radicalització de les opinions desfavorables dels joves enfront del fet militar a través de l'experiència directa del compliment del servei.

GRAU D'ACORD AMB LES SEGÜENTS AFIRMACIONS SOBRE L'EXÈRCIT

1. S'haurien de reduir els pressupostos militars i millorar els serveis socials.
2. L'exèrcit no serveix per defensar la pau, sinó que la posa en perill.
3. És necessari que hi hagi un exèrcit per defensar el país.
4. L'exèrcit és incontrolable i és un perill per la democràcia.
5. El servei militar assegura que l'exèrcit sigui de tothom.

2.5. FET NACIONAL, SERVEI MILITAR I EXÈRCIT: VOLEN ELS JOVES CATALANS UN EXÈRCIT CATALÀ?

A Catalunya, l'adhesió a l'exèrcit com a institució, com a tot el que es refereix als valors militars, no ha estat mai tan arrelada com en altres comunitats autònomes. Això explica que els que es consideren catalans es mostrin menys favorables de cara a l'actual servei militar, a l'exèrcit i als valors propis al militarisme que els que es senten espanyols en un context català. Ara bé, la qüestió seria: aquest sentiment nacionalista va acompanyat també d'unes opinions i postures contràries a qualsevol tipus de servei militar o d'exèrcit o, al contrari, es desitja catalanitzar aquesta institució? Dos fets són importants i cal posar-los de relleu. Per un cantó, no tots els joves que viuen a Catalunya se senten implicats pel sentiment nacional, ja que prop del 10 % dels joves han manifestat que són "indiferents" respecte a aquesta problemàtica. Per un altre, aquest posicionament, en un moment en què el fet nacional té molta actualitat, es podria assimilar a una despreocupació o desinterès per les qüestions polítiques, en canvi, això no es confirma pel que fa a les seves opinions o postures referides al servei militar i al militarisme, ja que aquest grup és el que manifesta les opinions i postures més radicals en aquest aspecte, sobretot si es comparen amb les dels joves que se senten "espanyols".

Quadre 1

Opinions sobre la mili: Com creus que hauria de ser la mili?

	% Indiferents	% Catalans	% Espanyols
Obligatòria	1,9	2,4	6,9
Voluntària	59,3	73,2	78,8
No hauria d'existir	38,9	24,4	14,3

Així mateix, són els que tenen una visió més negativa del període de la "mili", com es pot veure en el quadre 2.

Quadre 2

	% Indiferents	% Catalans	% Espanyols
La mili és una pèrdua de temps	92,6	88,6	81,4
L'estat no té dret a robar-te un any de la teva vida	92,6	89,7	81,4

Aquestes opinions també es tradueixen en unes postures de rebuig respecte al compliment del servei militar, ja que entre els que ja han fet la mili, els que se senten "espanyols" són els que menys es van plantejar la possibilitat de no fer el servei militar (36 %) mentre que més de la meitat dels "catalans" i dels "indiferents" van pensar en aquesta opció. Així mateix, els "espanyols" són els que menys declaren que no volen fer el servei militar i, d'aquesta categoria, són també aquells els que menys han optat per l'objecció de consciència.

Quadre 3

	% Indiferents	% Catalans	% Espanyols
No faran el servei militar i es declararan objectors	75	46,7	20

Finalment aquestes postures també es confirmen en relació amb el desig de tornar a fer la mili; així, mentre la totalitat del grup "indiferent" no tornaria a fer la mili, només s'expressen en aquest sentit el 84 % dels "catalans" i el 68 % del "espanyols". En resum, si bé els que es senten catalans expressen un rebuig al servei militar, aquest encara és més fort entre el petit grup de joves que no se senten implicats per la problemàtica nacionalista. Ara bé, aquest rebuig al servei militar no és només una postura individual respecte a un fet que té repercussions negatives en la vida personal (més dificultats per trobar feina mentre no s'ha complert el servei militar, impossibilitat d'estudiar, por als accidents i a les novatades, etc.) sinó que va acompanyat d'una visió negativa de l'exèrcit, el que configura, a la vegada, diferents opcions polítiques.

Pel que fa a les postures favorables a determinades proposicions relatives a l'exèrcit, els que es senten "espanyols" són els que manifesten una confiança més gran en el paper de l'exèrcit i també són els que estan més d'acord en què "cal un exèrcit per defensar un país", mentre que els "catalans" són els que menys conformitat manifesten en aquesta afirmació. Aquestes diferències també es fan paleses respecte a les opinions sobre com hauria de ser l'exèrcit.

Quadre 4

Com penses que hauria de ser l'exèrcit?

	% Indiferents	% Catalans	% Espanyols
Un exèrcit popular	3,8	1,8	2,2
Un exèrcit català	1,9	6,6	0,5
Un exèrcit professional	46,3	50,1	68,1
No hauria d'existir	46,3	32,2	17,8
Més integrat en el sistema de blocs	1,9	5,4	4,9
Igual que ara		3,9	6,5

Com es pot observar, el grup d'indiferents, junt amb els "catalans" són els que més es posicionen contra l'existència de qualsevol exèrcit i els que més perceben l'exèrcit com a un perill per a la pau i per a la democràcia.

El conjunt de les dades que es presenten posen de manifest que els "espanyols" defensen valors més tradicionals i expressen opinions més favorables de cara a la situació actual de la mili i de l'exèrcit, mentre que els "catalans" es manifesten més oposats a

l'existència de qualsevol tipus de servei militar, així com més sensibles als valors negatius que fomenta la mili i de l'exèrcit. Això explica l'escassa adhesió en favor d'un exèrcit català (2). Tanmateix, les posicions dels "espanyols" són molt probablement més extremes que les que resultarien en altres comunitats autònomes on el fet nacional és menys important.

Ara bé, cal dir també que una gran part de tots dos grups ("catalans" i "espanyols") el que desitgen és allunyar de la seva vida quotidiana el servei militar i l'exèrcit i és per això que es pronuncien a favor de la mili voluntària i de l'exèrcit professional, perquè ambdues propostes permeten no participar-hi.

2.6. EL COST SOCIAL DE LA MILI

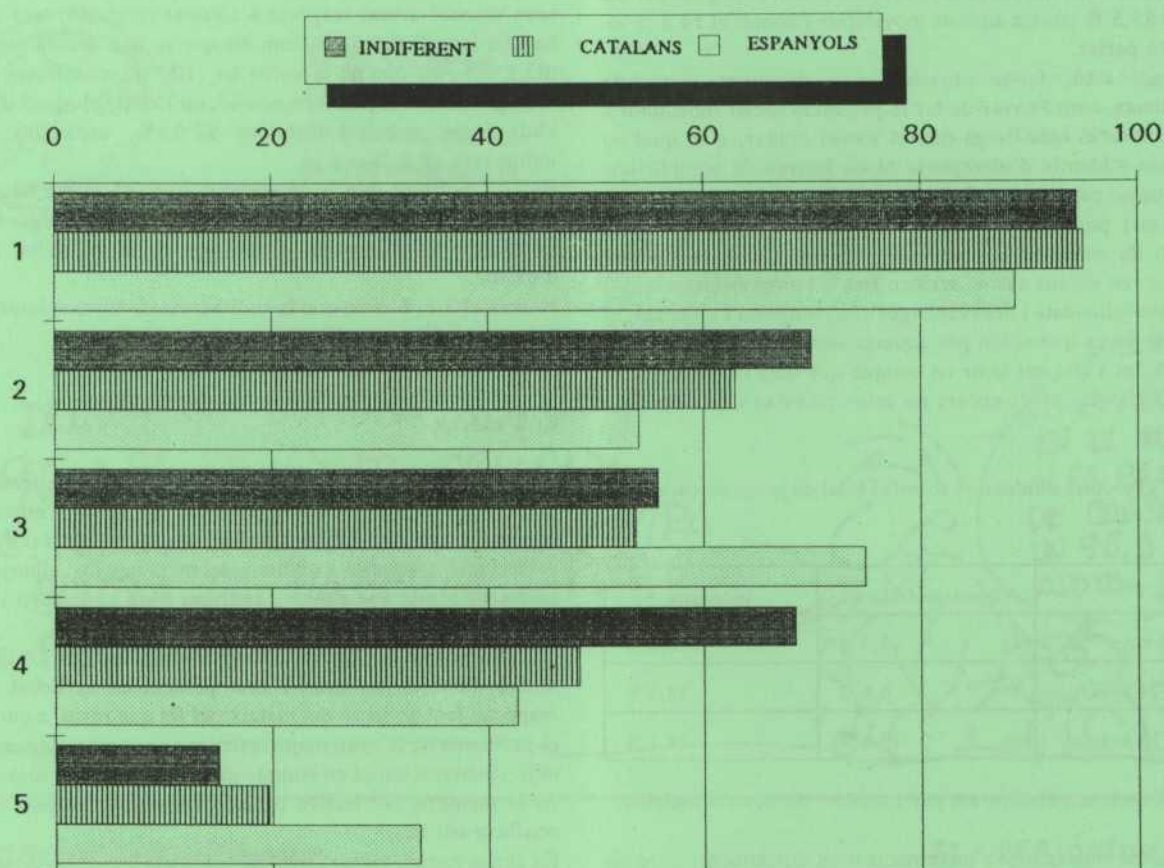
El servei militar interromp la vida dels joves en un moment en què s'incorporen a la vida adulta, com és quan acaben els estudis o s'introdueixen en el món del treball. Els enquestats valoren negativament la repercussió del servei militar en els diferents àmbits de la seva vida i són particularment sensibles a l'efecte negatiu sobre:

- els estudis (85,7 %)
- el treball (85,2 %) i
- les relacions de parella (81,3 % dels enquestats).

Això suposa, sens dubte, un cost personal i social important, encara que difícilment quantificable.

A més, les entrevistes realitzades paral·lelament a l'enquesta mostren que, a nivell estrictament econòmic, la mili és un període

GRAU D'ACORD AMB LES SEGÜENTS AFIRMACIONS SOBRE L'EXÈRCIT

1. S'haurien de reduir els pressupostos militars i millorar els serveis socials.
2. L'exèrcit no serveix per defensar la pau, sinó que la posa en perill.
3. És necessari que hi hagi un exèrcit per defensar el país.
4. L'exèrcit és incontrollable i és un perill per la democràcia.
5. El servei militar assegura que l'exèrcit sigui de tothom.

en el qual "a més de no guanyar diners, en gastes". Com que es troben lluny del seu medi habitual, i per les característiques de la situació en què viuen, que fomenta certs tipus de consum, els joves tendeixen a tenir una sèrie de despeses extraordinàries (viatges, menjars, sortides, etc.).

Les despeses derivades d'aquest període han de ser cobertes amb els estalvis dels joves, o corren a compte de la família, que ha de suportar també el cost de la reincorporació dels joves a la vida civil durant el temps en què no aconsegueixen inserir-se (o reinserir-se) en el mercat de treball.

Finalment, el cost de la mili també es té de considerar a nivell global, en relació amb les altres despeses de l'estat. Pel que fa a aquest darrer aspecte, cal assenyalar que la quasi totalitat dels enquestats (93 %) té consciència de la importància de les despeses militars i considera que es tindrien de reduir per poder millorar els serveis socials.

2.7. L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA: UNA ALTERNATIVA QUE GUANYA TERRENY?

L'objecció de consciència és una alternativa ben coneguda per als joves. El 85,5 % coneix aquests moviments i només el 14,5 % no n'ha sentit parlar.

No obstant això, fer-se objector, per als joves, comporta inconvenients, com l'haver de fer la prestació social substitutòria amb una duració més llarga que el servei militar, a la qual no saben quan s'hauran d'incorporar ni on hauran de complir uns serveis que no estan ben definits. A més, per als joves que es fan insumisos i posen en qüestió l'obligatorietat d'aquest servei, l'objecció de consciència comporta problemes amb la legalitat vigent que, en alguns casos, arriben fins a l'empresonament.

Malgrat les dificultats i desavantatges que comporta l'objecció, el nombre de joves que opten per aquesta alternativa creix en cada generació, tot i que cal tenir en compte que dins del grup de 15 a 19 anys els més joves encara no estan en caixa i estan parlant d'opinions.

% D'objectors i indecisos sobre el total de joves de cada grup d'edat (*)

	Objectors declarats	Indecisos
+ de 24 anys	3,0 %	0,7 %
de 20 a 24 anys	6,6 %	12,7 %
de 15 a 19 anys	14,6 %	28,1 %

(*) S'exclouen els lliurats per excés de lleua o malaltia.

L'objecció de consciència s'incrementa molt ràpidament, entre els joves que actualment estan definint la seva posició respecte al servei militar. Entre aquests joves, la taxa d'objecció declarada parteix del 14,6 %, però cal tenir en compte l'ampli percentatge de joves que encara no l'han definit en el mateix grup d'edat (28,1 %). És previsible que entre els joves que ja han decidit no fer el servei militar, però encara no s'han decantat per cap alternativa en concret, alguns es decideixin per l'objecció de consciència, com també ho facin molt probablement alguns dels que actualment dubten si fer la mili o no fer-la.

Dins del moviment d'objecció, l'alternativa més radical té un creixement superior a la taxa general d'objecció declarada. La taxa d'insumisos supera el 40 % en el grup d'edat més jove.

	% d'objectors	% insumisos dins del total d'objectors
+ de 24 anys	3,0	25
de 20 a 24 anys	6,6	36,4
de 15 a 19 anys	14,6	40,7

2.8. PROPOSTES ALTERNATIVES SOBRE LA MILI I L'EXÈRCIT: REFORMAR O SUPRIMIR?

a) La "mili"

El 96,3 % dels joves està en contra de la obligatorietat del servei militar. És a dir, que pràcticament la totalitat està contra el reclutament forçós que és la base d'aquest servei en l'actualitat. És important assenyalar la uniformització de les respostes enfront d'un fet que els afecta a tots. No apareixen diferències significatives en el posicionament dels joves contra la obligatorietat de la prestació del servei militar. En considerar la seva situació actual respecte a aquesta prestació, tant els que ja han fet la mili (96,5 %) com els que ja han decidit que la faran (93,2 %) i els que no la volen fer (100 %) manifesten el mateix rebuig. El mateix passa en considerar l'edat, el nivell d'estudis o l'adscripció nacional (catalans 97,6 %, espanyols 93,1 %, indiferents 98,2 %).

El 73,2 % opina que la prestació del servei militar hauria de ser voluntària, és a dir, que el servei el faci qui el vulgui fer.

El 23,1 % va més enllà i pensa que el servei militar no hauria d'existir.

Només el 3,7 % creu que la mili hauria de ser obligatòria com és ara.

b) L'exèrcit

Un 56 % dels joves opta per un model d'exèrcit professional. Els joves pensen que és millor per a ells no veure's implicats amb aquesta institució i l'opció per aquest model d'exèrcit compleix perfectament aquesta condició de mantenir-los allunyats de la prestació a què socialment, avui per avui, es veuen obligats a mantenir.

Cal pensar que aquesta opció atreu els joves pel fet que aquest model d'exèrcit ha estat i està present en el debat actual al respecte, fent-se ressò del mateix pel fet que resol, a curt termini, el problema de la gran majoria de joves que no voldrien anar a la mili. (Sobretot tenint en compte els aconteixements recents encara en la memòria col·lectiva de la participació del país en l'últim conflicte bèl·lic).

En segon terme, els joves opten per negar l'existència de l'exèrcit (29 %), opció molt més radical que dona un pas més enllà de la postura anterior i qüestiona el paper d'aquesta institució dintre de la societat.

Així mateix, aquesta opció adquireix encara més relleu si tenim en compte que els joves no han optat per cap més dels models proposats (més integrat en blocs de defensa, exèrcit català, com ara, exèrcit popular, etc.).

Tot i confirmant els resultats anteriors, cal assenyalar que el 60 % aproximadament dels joves considera que "cal que hi hagi un exèrcit per defensar el país". Aquest percentatge pot semblar contradictori amb la visió negativa que tenen de l'exèrcit, com un perill per a la pau i la democràcia.

Això es deu al fet que les posicions dels joves respecte a l'exèrcit varien en funció dels diferents aspectes associats al mateix, és a dir, que segons es posi de relleu el caràcter defensiu, o se'l relacioni amb les despeses econòmiques, o amb el seu paper relacionat amb la pau o la democràcia o amb el model que implica la obligatorietat de la prestació, es posicionen de forma diferent.

Finalment, i com a element de proposta relatiu a l'exèrcit, cal recordar que la gran part dels joves (93 %) és partidària d'una reducció de les despeses militars.

El 96,3% de los catalanes en edad de quintas, contra la leva obligatoria

¡LA NUESTRA ES UNA DEMOCRACIA CURIOSA!... ¡UN 96,3 % DE GENTE OBLIGADA A HACER UNA COSA, SE NUESTRA EN CONTRA DE HACERLA... PERO LE OBLIGAN A HACERLA!

Marcador simultáneo

EL PERIÓDICO 6/11/91

Estudi sociològic sobre la joventut de Catalunya i el servei militar, realitzat per CEDIS, Centre d'estudis dona i societat. CEDIS és un centre d'estudis i investigació aplicada especialitzat en l'estudi de les relacions socials home/dona en l'àmbit laboral, educatiu, cultural i dels canvis socials de comportament per sexes en la societat actual.

Ha realitzat estudis i enquestes per encàrrec de l'UNESCO, del Centre Europeu de Coordinació per a la investigació i la documentació en ciències socials (VIENNA CENTRE), del Instituto de la Mujer, de diversos ajuntament catalans i d'altres institucions públiques.

LLIBRES

"NON VIOLENT STRUGGLE AND SOCIAL DEFENCE". Brian Martin i altres. Publicat per War Resisters' International.

La ventatge de tenir coneguts fidels a totes les jornades i trobades, preferiblement internacionals, que al llarg de l'any es van succeint és que, ocasionalment, es presenten amb un "detallet" com el que ara ens ocupa.

L'any 1990, del 3 al 7 d'abril a Bradford, Yorkshire, Anglaterra hi va haver unes Jornades sota el nom de "Lluites no violentes i defensa social". Com podeu suposar no va faltar la nostra representació, que per aquestes propostes sempre hi ha gent disposada. Enguany, a la Trienal de la WRI (Internacional de Resistents a la Guerra) es presentava el llibre amb les ponències de les Jornades i amb un apartat dedicat a la Defensa Social. No fa falta dir que es repetia l'assistència en nom nostre i que, afortunadament, es va tenir el bon criteri de procurar material divers, incloent el llibre que ens ocupa.

El volum es divideix en tres parts. La primera, "**Defensa Social i Estat**", amb les ponències que presentaren Petra Kelly dels Verds Alemanys; de Jean-Marie Muller del Moviment per una Alternativa Noviolenta francès i Gene Sharp, president de la Institució Albert Einstein de Boston (EUA). Aquesta podríem dir que és la part teòrica del llibre a on s'analitzen les possibilitats polítiques de la Defensa Social. Per cert, no em demaneu que intenti explicar-vos el perquè de l'ús de l'expressió Defensa Social davant d'altres opcions. Brian Martin s'en surt perfectament a la tercera part del llibre...

El segon tros "**Casos estudiats de poder popular**" (de l'original anglès) recull els diversos informes presentats d'arreu del món: Iugoslàvia (del que publiquem la traducció), Filipines, Palestina, Txecolòquia, Índia, Xina, Xile, Polònia, Illes Fiji, Centre Amèrica i Sud Àfrica.

Finalment, "**Defensa Social: arguments i accions**" de Brian Martin de la Universitat de Wollongong, Austràlia. Al llarg de seixanta pàgines del llibre (en té 140) fa un plantejament original per introduir-se en el concepte de Defensa Social. Conscient, segons ell afirma, que existeixen "estudis acadèmics superbs i nombrosos arguments que es poden

trobar en un ampli ventall de llibres i articles" ens presenta una fórmula diferent. Partint de possibles preguntes en discussions o converses eventuals ell ofereix diverses respostes que, depenent de la circumstància, poden servir d'argument. Que podien fer els noviolents contra els Nazis? o contra la crisi del Golf? o davant de cops d'estat, invasions o per fer caure governs repressius? O allò típic, que faries davant la violació de la teva mare o dona? Finalment Brian Martin acaba la seva part amb exemples històrics extrets dels cinc continents.

Bé, no esperereu que fem una reproducció sencera de l'obra. Si el voleu aconseguir el podeu demanar a War Resisters' International, 55 Dawes Street, London SE17 1EL. El preu, 5 lliures angleses. Com alternativa les fotocòpies, de les que tan justament es queixen els editors. Però,

en fi... Demaneu-les a MOC Alt Empordà. Apartat 337. 17600 Figueres. El preu: el que disposi la copisteria.

"IUGOSLÀVIA: EL PASSAT I EL FUTUR", per Marko Hren.

Marko Horn va estar actiu en el Grup de Treball per la Pau de Ljubjana al llarg dels anys vuitant i ha estat implicat darrerament en la creació del Centre de

Cultura de la Pau i Noviolència i d'un Institut per a la Recerca per la Pau. És membre del Consell del WRI i va iniciar la Campanya per una Eslovènia sense exèrcit.

La història de Iugoslàvia comença després de la Segona Guerra Mundial. L'exèrcit es va establir durant la guerra. Era un exèrcit revolucionari gairebé exclusivament relacionat amb el Partit Comunista i el sistema polític. Teniem una Santíssima Trinitat d'Exèrcit, Partit i Sistema Polític. Aquests tres elements estan relacionats de ben aprop: comunistes a l'exèrcit, generals al govern, etcètera. El cap de les tres unitats, -un general, president i ideòleg tot en u- era Tito.

Tenim una estructura jeràrquica i per tant bons motius per la militarització del sistema polític i també de la vida social, de l'educació o dels mitjans de comunicació, etc. El 1949-50, Tito va donar un "no" històric a Stalin, que va significar aconseguir el poder per un parell de dècades i Iugoslàvia va començar a redefinir el seu camí cap al socialisme i per tant distingint-se dels altres països de l'Est. Els líders polítics de Iugoslàvia van intentar un sistema d'autogestió i, juntament amb Tito, el concepte de defensa que és anomenat literalment "protecció i defensa civil general de la gent". Va ser abreujat com a SLODS i introduït en tots els aspectes de la vida de Iugoslàvia. Cada fàbrica tenia una unitat d'SLODS, cada comunitat, organització esportiva, grup cultural, ... a tot arreu. Els rols del joc eren el mateix, així com els comitès eren el mateix. A dintre del partit comunista, a dintre dels cossos de decisió, cada estructura tenia un comitè d'SLODS.

Aquest concepte, com l'autogestió, va ser generalment introduït al mateix temps arreu del país. Iugoslàvia és un país multi-estatal, que té sis Estats dins la Federació. Tenim un acudit que diu que Iugoslàvia té 7 veïns, 6 repúbliques, 5 llengües, 4 nacions, 3 religions, 2 alfabetes i 1 partit!. Les nostres religions van de l'Islam a l'Ortodoxa; els nostres veïns de l'OTAN, als neutrals i als del Pacte de Varsòvia (1). És una rica varietat. Hem après que un sol model no pot ser aplicat a un tan ampli i variat ventall. Això explica perquè l'autogestió i aquest concepte de defensa han fracassat.

Un altre problema amb aquest concepte fou que va ser implantat des de dalt i estrictament dintre del suport de l'Estat-Partit. Estava completament burocratitzada, amb centenars i centenars d'oficines. Podeu imaginar que a cada fàbrica tenia la seva oficina!

Aquests oficials de l'SLONDS no feien res, per descomptat, excepte passar burocràcia. Estava totalment allunyat de la societat. La gent no s'hi podia identificar.

El tercer problema era el pitjor: hi havia jerarquia, ordre i disciplina -tots els valors de l'Estat. Aquests comitès eren utilitzats com un mecanisme de control de moltes formes: una manera d'aconseguir informació de la gent; una manera de controlar-los; d'intervenir en les seves vides si era necessari. Finalment i com a conseqüència, les SLONDS tenien un rol en la militarització total de la societat.

Mesos enrera Iugoslàvia va estar d'acord en abolir tots els comitès SLONDS. Aquests comitès han estat dissolts, ara ja morts. El concepte total de defensa haurà de ser replantejat. Iugoslàvia s'està esquivant i el partit comunista ha estat dissolt. La definició exacte que tenien Tito i d'altres era la d'una combinació complementària del poble que, juntament amb l'exèrcit, defensaven l'Estat.

Més que emprar el mot complementari, hauriem d'acceptar la

realitat que aquests dos conceptes existeixen paral·lelament cada un. A vegades poden cooperar, però també es poden excloure.

Vull parlar ara sobre dos paràmetres que jo crec que s'exclouen.

La lògica militar està definida pels següents paràmetres. És basat en l'Estat. La defensa militar es centra en les fronteres com a rellevants. És quelcom que pressuposa, i fins i tot exigeix, una societat obedient i, per tant, requereix centralització. Això implica subordinació, el que també comporta una policia punitiva. És un paràmetre bàsic, doncs, un ordre jeràrquic.

Per altra banda, quan tractem de definir les qualitats del poder popular, del que és la defensa social, trobem la seva base comunitària i la societat civil, basada en la gent. La societat civil, per definició, no reconeix les fronteres dels Estats. L'Estat ha de valer emprar el poder militar com a concepte de defensa, però el poder civil no. Aquí assumim una societat civil on hi ha individualitats, amb un ventall de diferències, on el pluralisme és viu.

En el cas de Iugoslàvia el concepte de defensa general del poble no pot ser introduïda de la mateixa manera a Kosovo, on viuen grups rurals patriarcal albanesos; que a Sèrvia, un poble de pastors; o a la ciutat de Ljubljana.

Aquí tenim dos conceptes -el concepte militar de separació i confrontació, i el concepte de defensa social de cooperació i comunicació. Aquestes qualitats i paràmetres són molt diferents. Veiem que un està morint poc a poc, l'altre esperant que guanyi vida i pugui ser implantat amb força i paciència.

Penso que tenim ara a Eslovènia una bona oportunitat per a abolir l'exèrcit. És un país petit, relativament homogeni i on podem arribar al consens en alguns qüestions. Quan Eslovènia sigui independent, ha de ser capaç de decidir el seu propi concepte de defensa. En la meua opinió, introduir a Eslovènia un exèrcit propi seria extremadament provocatiu i donaria excusa per a una guerra nacionalista.

Amb els meus companys proposem que Eslovènia, com a petit nou Estat, ha de desenvolupar una nova política de defensa. Un concepte alternativa de seguretat basat en la pau política i incorporant la defensa social. Volem ajudar a decidir en quins paràmetres hem de començar a pensar. Eslovènia té ara dues opcions: desmilitaritzar-se o tenir el seu propi exèrcit.

(1) Hem de tenir present que aquesta ponència s'exposà abans de l'autodissolució del Pacte de Varsòvia.

Traducció: Mireia Mata.
Comentari llibre: Gustinet.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

nom i cognoms: _____
adreça _____ població _____
codi postal _____ comarca _____ tlf: _____

Se subscriu a la revista MOCADOR per un període d'UN ANY, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 1.000 pessetes (4 números) a pagar mitjançant domiciliació bancària.

Distingits senyors:

Banc/Caixa..... Agència..... Població.....

Compte/Llibreta-núm.....

Banc/Caixa domiciliat al carrer..... núm..... de.....

Jo (Nom i cognoms).....

domiciliat al c/pç..... núm..... de.....

autoritzo el pagament dels rebuts que al meu nom presentarà el SIOC - Casal de la Pau.

..... a..... de..... de 19.....

(Signatura)

Envia aquest full a: MOCADOR-Casal de la Pau. Cervantes, 2, pral-1. 08002-Barcelona.

ASSEMBLEA UNITÀRIA PER L'AUTODETERMINACIÓ

El propassat 7 de novembre es va celebrar un sopar-acte polític organitzat per l'Assemblea Unitària per l'Autodeterminació (AUA) en commemoració del XXè aniversari de l'Assemblea de Catalunya. En el transcurs de l'acte es va llegir una adhesió de l'insubmis Josep Maria Moragriga. El 17 hi hagué la primera *conferència de signants del Manifest Cap a una Assemblea Unitària per l'Autodeterminació* (reproduït al MOCADOR 17) i pel proper dia 6 de desembre s'han organitzat diferents actes contra la constitució.

LA REDUCCIÓ DELS PRESSUPOSTOS DE GUERRA ARRIBA A ESPANYA

El Ministeri de la Guerra del govern espanyol està estudiant reduir la compra d'avions EFA (Avió de combat europeu): Inicialment es preveia encarregar 108 avions i ara s'estan plantejant encarregar-ne només 72. De tota manera no cal patir per la seguretat del país ja que els avions Mirage i F-18 (entre d'altres) encara permeten aniquilar uns quants centenars de milers de persones. De tota manera, si els avions s'arriben a fabricar i a comprar, els ciutadans de l'Estat només pagarien uns 325.000.000.000 de pessetes. Calculeu el que ens tocaria pagar per cap i després imagineu el que es podria fer amb aquesta quantitat.

ACTE CONTRA LA GUERRA A CROÀCIA

El propassat 8 de novembre Jean de Vandelaer de la IRG - Bèlgica passà per Barcelona i participar en una taula rodona sobre la guerra entre l'exèrcit serbi i Croàcia al Casal de la Pau de Barcelona. L'acte fou organitzat per la Internacional de Resistents a la Guerra (IRG-Catalunya). Si bé no es feu gaire propagande de l'acte, la nombrosa assistència de gent palesà la inquietud que aquesta guerra està provocant entre els antimilitaristes barcelonins.

JESÚS INSPIRA LA NOSTRA OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Sota aquest lema el Secretariat Cristià per l'Objecció de Consciència de Justícia i Pau organitzà una trobada d'objectors al Casal Borja de Sant Cugat el propassat 17 de novembre. Amb aquesta trobada, el Secretariat ja ha organitzat sis trobades. Els problemes legals que comporta la insubmissió sembla que no influeixen en la línia d'acció d'aquest Secretariat, seguint l'exemple de Jesucrist.

APRÈN A JUGAR, APRÈN A VIURE

Aquest Nadal ha començat una campanya, organitzada per diferents col·lectius d'educadors per la Pau, que sota el lema *Aprèn a jugar, aprèn a viure*, pretén incidir en els hàbits de joc dels infants, promovent jocs no-bèl·lics, cooperatius, no-competitius, etc. En el proper MOCADOR 19 us informarem una mica més d'aquesta campanya.

PAU SENSE TREVA

El Col·lectiu per la Pau de Sants (Barcelona), amb la col·laboració de les escoles del barri, organitza pel proper gener les jornades anuals *Pau sense treva* a les Cotxeres de Sants. *Pau sense treva* és un espai de trobada pels infants en el que, a diferència del Saló de l'Infància i la Juventut, no hi ha interessos econòmics ni polítics. Hi trobareu jocs cooperatius i tallers que potencien la solidaritat i la convivència. L'horari és de 10 a 14 h. i de 17 a 20 h. dels dies 2 a 4 i de 10 a 14 h. el dia 5 de gener.

FIRA PACIFISTA A L'ESPANYA INDUSTRIAL

El proper 22 de desembre diferents col·lectius alternatius, pacifistes, d'educació per la pau, antimilitaristes, etc. muntaran una fira on s'exposaran les activitats que desenvolupen i els materials que editen. La fira es farà a l'Espanya Industrial, al barri de Sants de Barcelona d'onze a dues del matí.

PRESENTACIÓ D'INSUBMISOS

La primera setmana d'octubre, uns dies abans del sorteig de la *LOTO CAQUI*, hi hagué la darrera presentació d'Insubmisos de l'any 1991. La darrera davant la jurisdicció militar. A Barcelona foren 18 i com és costum el jutge militar no els volgué rebre. Aquesta vegada també hi hagué una presentació de tres insubmisos a Palma de Mallorca. Amb aquests ja són més de 2800 els insubmisos que lluiten per l'abolició de la mili. Per altra banda continuen els empresonaments arbitraris *preventius*. Es preveu que a partir de gener amb l'entrada en vigor de la nova llei del servei militar, i el pas a la jurisdicció civil de les causes d'insubmissió a la mili, s'entri en una nova etapa de l'estratègia d'insubmissió. Continuarem cridant allò d'*objectors al carrer, militars a l'atur*.

SORTEIG DE LA LOTO CAQUI I ESTUDI SOCIOLÒGIC

Coincidint amb les dates del sorteig més odiat de l'any es feu públic l'estudi sociològic *La juventut de Catalunya i el Servei Militar*. Tots els diaris del país es feren ressò de la notícia, sobretot *El Periódico de Catalunya* que li dedicà una pàgina sencera. I és que l'antimilitarisme dels catalans és notícia.

EL MIRALL

En el programa el Mirall del circuit català de TVE del dia 15 de novembre tingué lloc un debat amb el títol *La nova mili*. Els convidats foren escollits ignorant les opinions que respecte el Servei Militar tenen els joves de Catalunya: Tres militaristes de pro, el general López de Sepúlveda, el Coronel Moro Muñoz del centre de reclutament del Barcelona i el diputat del PSOE (aquell partit que empresona objectors) Jordi Marsal contra un portaveu del Moviment d'Objecció de Consciència (MOC), Jordi Muñoz i M. Carme Alemany, una de les autores de l'estudi sociològic que reproduïm a les pàgines centrals. Malgrat tot es constatà allò de *amb raó, insubmissió*.

LA SOLUCIÓ COM A PRETEXT DE LA VIOLÈNCIA

La marató armamentística protagonitzada per les dues prepotències mundials ens ha tingut a tots d'espectadors badocs i avorrits més de tres dècades. Si fem cas de les aparences informatives, l'una abandona i l'altra diu que per què córrer més si ho ha de fer sola.

A aquest fet -sòlit, per altra banda-, cal mirar-li el folro. No ens entretindrem ara a explicar que no és pas cap mòbil pacifista que aconsella endreçar trastos, més d'un ingenu ho farà de bona fe. Deixarem dit, només, que el potencial destructiu de les respectives maquinàries bèl·liques queda intacte, i la seva operativitat, millorada. Es desfan de tot el material obsolet, emmagatzemen les noses, redueixen plantilla i surten per TV com artífexs de la pau. De neteges sempre se n'han fet, és a dir, sempre que ha calgut, el que passa és que abans convenia fer-les amb discreció -que l'enemic no cregués que s'afeblia-, i ara es fa organitzant un vistós festival benèfic on tots els desgraciats del món som perdonats.

Volem parlar del folro, de totes maneres. ¿Quina filosofia -o lògica- empara la conducta bel·licista, que resisteix èpoques, règims polítics, conjuctures, que ningú se'n declara partidari, i que tothom justifica en un moment o altre, per algun motiu o altre?. És la "filosofia de la solució".

En un univers que avança entròpicament -els físics ho diuen-, l'home és l'excepció. No tolera el desordre ni el conflicte permanent, i -mala sort- està condemnat a conviure-hi. No pot baixar de l'univers, en marxa cap al desordre. Tant en l'àmbit personal com en el social, ha de lluitar esgotadorament contra tots els conflictes en els que està embolicat, i això tensa. El perquè de tant nequit s'explicaria per l'afany de restablir, tant sí com no, l'ordre, perdut a cada pas. Es fa impossible compartir l'existència amb el conflicte pendent: se li ha de buscar immediata solució. Els homes i els Estats tenim i tenen velles solucions als conflictes. La guerra -anomenada també conflicte armat- fa d'instrument de solució.

Dit així, tant lineal, podria semblar inútil predicar antimilitarisme, però no ho és. El fil té el seu punt dèbil, per on

s'ha de trencar; és, és clar, el més amagat i el més susceptible d'engany: el conflicte.

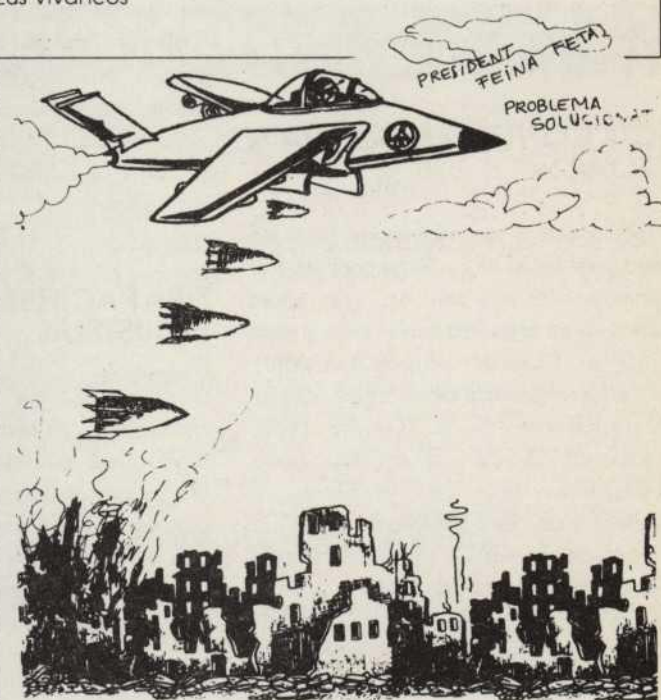
Deixant a part els conflictes personals -objecte de la psicologia-, els governs, històricament, s'han tornat mestres en la creació de conflictes absolutament estranys a la gent i als seus interessos, però en els que, de mica en mica, amb mil subterfugis, aconsegueixen involucrar-la. Sempre són poques les veus que es rebel·len en contra de l'engany de la guerra quan ja s'ha fet el caliu militarista suficient. Els governs invoquen principis, banderes, greuges, races, i qualsevol cosa que toqui la fibra. Les escasses veus són titllades, amb ferotge violència -per pacífics pares de família-, de covardes, traïdores, corruptes. D'aquesta manera va prenent cos la carn de canó, a punt per tirar-se la terra als ulls, en els dos sentits: anar en contra del seu interès -la pau- i morir.

Per què la solució de la guerra?, per què la coartada constant del diàleg mentre s'untlen les ogives nuclears a la rereguarda? Perquè es busca la solució, solució immediata, i el diàleg no els mereix cap confiança: és lent i sempre s'ha d'afuixar. Si no hi hagués els recursos violents i el diàleg fos l'únic mitjà de solucionar conflictes, segurament se'n solucionarien pocs, però no hi hauria guerres, hi hauria conflictes sense solució. I què? Aprendre a tolerar el pacífic desordre al voltant nostre seria una contundent actitud d'insubmissió. Els polítics militaristes quedarien pèl a pèl, només amb les mans per tapar-se les pistoles.

Obsedits per l'ordre vivim en perpetu desordre, i com que res fa preveure que vulguem renunciar a l'intent d'ordre, renunciem, almenys, a la filosofia de la solució: pretext de la violència. Els EUA, l'URSS i tots els altres estan preparats ara, com sempre, per solucionar ràpidament qualsevol conflicte. No desistiran pas fàcilment a fer matar per poder viure en l'il·lusió de l'equilibri.

Zus Vivancos

**EN
JOSEP MARIA
MORAGRIEGA
JA ÉS EN
LLIBERTAT!**

L'EXÈRCIT, UNA EINA MORTAL

L'argument més estès que se sol fer servir per justificar que un estat sobirà mantingui un exèrcit és el que diu que en cas d'invasió estrangera bé necessita defensar-se d'aquest possible atac enemic i per tant cal estar ben preparat (és a dir, armat) per rebutjar-lo. Passant per alt el fet, no gens menystenible i que s'obvia amb massa freqüència, que sovint la legitimitat i sobirania de certs estats és més que discutible i que les fronteres arbitràries que separen uns i altres no són res més que eficaços sistemes per crear ressentiment entre pobles que es podrien entendre bé, jo pregunto als que esgrimeixen aquest argument: quants exèrcits, al llarg de la història, han defensat realment els interessos del poble al qual estan teòricament servint?

Només cal recordar tots els cops d'estat que hi ha hagut -promoguts per militars quasi sempre-, guerres civils i dictadures sostingudes infaliblement -i simptomàtica- per les armes i el gran capital, per veure que ben poques vegades l'exèrcit ha deixat de servir els interessos d'una minoria repressora. Se'm pot dir que si no hi haguessin hagut exèrcits que s'haguessin enfrontat, durant la II Guerra Mundial, al feixisme i al nazisme, aquests haurien dominat el món, però és que, no ho oblidem, que "gràcies" a aquests exèrcits "salvadors" mitja Europa va estar dominada per un estalinisme ferri i l'altra meitat està dominada, encara ara, per uns Estats Units d'Amèrica que ens fan ser còmplices de, per exemple i sense anar més lluny, una guerra del Golf que ens fan creure que també és nostra -i el trist és que molts s'ho han cregut.

I és que ja només repassant un seguit de fets que han ocorregut en poc menys de deu mesos, aquest mateix 1991, es pot apreciar quina és la funció exacta dels exèrcits: massacrar població indefensa a Bagdad, reprimir brots d'independència a les Repúbliques del Bàltic, perseguir i matar covardament els refugiats kurds al Kurdistan, provocar un cop d'estat a l'URSS i defensar violentament i engegada l'unitat d'un estat artificial que només vol mantenir una minoria, a Iugoslàvia. Si de tot això se'n diu

defensar la població, potser valdria més que no l'haguessin defensada tant. A més, en una llei inversament proporcional, d'un cinisme vergonyós, quant més poderós és l'exèrcit, més temut i odiat és per al seu poble, i quants més diners en defensa hi desprèn l'estat, menys diners inverteix en ensenyament i cultura.

Però seria una simplificació, també, pensar que els exèrcits es creen i mantenen per generació espontània, com si al seu darrera no hi hagués un estat i una voluntat polítiques determinades. És a dir que l'arrel del militarisme no està en l'exèrcit "per se" sinó, és clar, en tot un sistema de valors, beneït fins fa poc per la majoria de la societat, que s'assenta sobre l'animal llei del Talió i en l'irracional i feixista principi de dissuasió, generador d'un encadenat d'injustícies, l'última anella del qual és la guerra. Un sistema que, per sort, i gràcies a moviments com el de la insubmissió, ja no està tan acceptat com anys enrere.

Malgrat tot, no som pas tan il·lusos com per creure en la supressió immediata dels exèrcits, però sí que a llarg termini és factible pensar en una societat sense militars -entenent el terme "militar" en un sentit més ample que l'estrictament castrense-, cosa que vol dir suprimir un ofici que, ras i curt, consisteix en reprimir i, si s'escau, matar, en nom d'una causa que, normalment, és mesquinament econòmica. L'aconseguir-ho és responsabilitat de tots els que creiem en la pau, i recolzant alternatives com la de la insubmissió és una manera pràctica de fer les primeres passes en el camí cap un món sense exèrcits que, de retop, vol dir un món sense fronteres i, per tant, amb més entesa entre tots els pobles.

Miquel Vilardell,
Assemblea Antimilitarista i d'Objecció
d'Osona

TRES

DOS

UN

CERO

DEMOCRÀCIA O EXÈRCIT

La personalitat humana es forja a partir d'un cúmul d'influències aportades pel medi; aquesta és aconduïda per una educació que introdueix una base cultural a cada individu, i el converteix en una ment oberta i activa. Això esdevé el fonament per arribar a confeccionar l'objectiu de tota personalitat, que és el criteri propi. Un bon criteri propi -personalitat- es desprèn de la creació i recreació del sentit crític respecte l'entorn en el qual es desenvolupa l'individu, del saber triar d'entre totes les influències aportades pel medi, aquelles que interessen més de les que interessen menys; acceptar les que s'interpreten com a bones, rebutjar les que s'interpreten com a dolents. En definitiva, de saber escollir allò que respon a les pròpies necessitats. Donat que no tothom té les mateixes necessitats, ni la mateixa manera d'interpretar la realitat, els criteris són diversos i diferenciats, de no ser així no es donaria el que en diem personalitat. Intentar unificar criteris és difícil, crear un criteri absolut es contradiu amb la raó de ser i d'existir de l'home en societat, només propi de l'ambició de poder i de ments mal intencionades; per això l'única solució és el consens.

Neix ja des d'aquesta òptica al segle V a.C., un model polític, consolidat en mans de Pericles, anomenat democràcia. L'objectiu és de no sotmetre's a un únic criteri, sinó participar de totes les formes possibles d'entendre i percebre la realitat. Tanmateix aquesta amplitud de criteris es circumscriu a l'èlite atenènca, els que ostentaven el títol de ciutadans, representants de només un 21% de la població real; la resta: els esclaus (47%), metecs (treballadors i artesans atènecs no descendents de la casta atenènca) 32%, servien a la minoria pensant. Evidentment el que era democràcia grega, sense deixar de ser un avenç, en té poc de democràcia en els nostres dies. Com qualsevol creació humana, la democràcia ha sofert una evolució, i en el transcórrer de la humanitat -amb els seus avenços i conseqüents retrocessos- ha estat susceptible als canvis teòrics i pràctics, donat que qualsevol forma d'organització social requereix una constant actualització que s'adigui amb el progrés i la realitat del moment.

Tot i aquesta constant necessitat de regeneració, l'actual estat democràtic manté dins seu components socials força arcaics. Com a màxim exponent d'aquests tenim l'exèrcit. Només cal donar un cop d'ull a la doctrina interior d'aquest estament, estructurat verticalment: un ple poder del superior respecte la persona que hi és per sota. La voluntat, inherent a la personalitat humana, criteri i guia, queda desplaçada fora d'ella i és tiranitzada per un valor absolut extern; aquest pren les decisions i les formes d'actuació, executades robòticament pel grup corresponent. Preval així la idea totalment antidemocràtica d'uniformitzar persones i per tant personalitats. És així com el govern, emparant-se en el poder de l'estat, obliga encara als joves a sotmetre's a un període d'alienació. No cal dir, que aquest temps en el qual un és privat del dret a escollir d'acord amb la seva consciència, es converteix en un mena de filtre de drinteris; això sovint pot deixar seqüeles en la personalitat de l'individu, fet que és digne d'un estudi psicològic més acurat. El més curiós del cas, és que el govern en el seu últim projecte de llei de reforma del servei militar, encara titlla aquest, com una forma d'integració i aprenentatge de la vida en democràcia dels joves.

Una de les idees utilitzades per a justificar el servei militar obligatori, és el fet de que un possible exèrcit professional

formaria una massa d'homes desvinculats de la societat, aquesta podria prendre tal autonomia que significaria un risc per a la democràcia. La veritat, és que en el mateix moment en el qual es dirigeix obligatòriament una part dels individus de la societat, ja pressuposa una desvinculació forçada d'aquests de la resta de la societat corrent; àdhuc ja és de per si mateix un atemptat envers la democràcia que es consideri prioritari la defensa militar del territori, i m'agradaria subratllar el terme militar -que no dóna cabuda a cap altra opció- per sobre de qualsevol altre dret fonamental de l'home. L'actual model d'exèrcit, té l'origen en el segle XVIII fruit de la revolució francesa, es basa en uns postulats de defensa del "territori nacional", vetllant per la seva integritat. Això fa que l'exèrcit prengui una hegemonia, un control d'aquest també nou estat nacional més o menys artificial, que fa que es giri contra els seus propis components; si bé, Rousseau establia prèviament uns conceptes essencials per la democràcia i l'estat modern: la societat es basa en un pacte que regeix la relació social sense esclavitzar ni alienar els membres que la signen. Es a dir, l'individu forma part d'un tot, però no es deu a ningú que li manllevi la llibertat. Conseqüentment qualsevol forma d'exèrcit representa un risc per a la democràcia. No sembla lògic doncs, que la democràcia albergui en el si de la societat un estament antidemocràtic.

Recentment es celebrà aquest mes de setembre passat a Grècia, el 2.500 aniversari de la creació de la democràcia. Per sort nostra, aquesta llunyana democràcia, no té res a veure en l'actual, donat que ha estat susceptible als canvis imposats per les necessitats humanes; esperem que la d'ara sigui susceptible a més canvis d'acord amb els nous drets humans i avanci vers models més perfectes.

Albert García Catalan

Insúbmís i estudiant de filosofia a la Universitat de Barcelona.

LA TRIENNAL DE LA IRG

La Internacional de Resistents a la Guerra (IRG-WRI) és una organització internacional que va néixer el 1921, després de i com a resposta combativa a "la guerra que acabaria amb totes les guerres" (quina hipocresia!). Està clar que fins que no s'acabi amb les causes que evoken a les guerres, la IRG haurà de seguir amb les seves lluites socials noviolentes. (I de fet, ja porta 70 anys!).

Cada tres anys, la IRG-WRI fa coincidir la seva trobada anual -on hi participen tots els grups membres- amb la Trienal, que dura 4 o 5 dies i és oberta a tothom. A diferència de les trobades anuals, que són més tècniques i organitzatives, les Trienals tenen un caràcter més dinàmic i informatiu de la realitat socio-política d'arreu del món, i funcionen a base de grups de treball, tallers, vídeos, i extres....

El 1988 la Trienal va tenir lloc a Mariehamn (Aland), i enguany, el 91, ha estat a La Marlagne (Bèlgica), durant els últims dies de juliol i els primers d'agost. Totes les mogudes i daltabaixos de la política internacional que ens han alterat tant els darrers mesos han donat prou incentiu perquè a la Trienal es fessin cursos força interessants, com ara "Venda d'armes", "El nou ordre mundial", "Respostes noviolentes als conflictes ètnics", "Estratègies noviolentes i moviments populars", "Respostes noviolentes als conflictes de l'Orient Mitjà", "Militarització, pobresa i alliberació de la dona", entre d'altres...

Fins fa poc, aquestes trobades sempre havien estat molt centralistes per part dels països europeus, és a dir, sempre s'havien fet en aquest continent i, a excepció de grups dels Estats Units, hi havia molt poca participació de països d'altres indrets del món. Enguany, el panorama ha canviat força: hi ha hagut molta gent d'Amèrica Central i del Sud, d'Àsia, d'Àfrica.... gent que venia a explicar les realitats dels seus respectius països i a buscar formes i forces per combatre els problemes socials i polítics. Això és un clar indicatiu dels canvis accelerats -massa accelerats- que està patint avui la història: ara els protagonistes dels conflictes ja no són tant els russos i els americans, o els europeus, sinó que es traslladen als països del 3r món, on s'estan destapant d'una vegada les repressions i injustícies que estan vivint allà.

Molts grups alternatius, antimilitaristes i pacifistes d'arreu del món formen part de la IRG, i donen a conèixer els conflictes dels respectius països des d'un punt de vista més crític i sincer. Així doncs, vam poder escoltar les versions d'un grup pacifista eslovè sobre els conflictes que es produïen a l'Estat iugoslau, les raons de l'abandó de la lluita armada al qual ha optat el grup colombià M-19, el panorama de la insubmissió al guiri, etc., etc., etc....

L'Estat iugoslau en els inicis del conflicte

L'eslovè Marko Hren, membre del "Centre per la cultura de Pau i Noviolència" a Ljubljana, ens explicava el poti-poti que era Iugoslàvia: Una barreja incongruent de llengües, cultures, escriptures, religions, etc.... empaquetades totes elles dins un Estat governat per un partit polític durant les 4 darreres dècades. Els dos problemes més immediats que es presentaven a rel dels moviments nacionalistes que corren per allà eren, d'una banda, la militarització de les societats, que suposava un entrebanc de cara a revitalitzar l'economia i els problemes socials, i generava més atur i pobresa. D'altra banda, els conflictes nacionalistes desencadenaven accions terroristes i enfrontaments armats, i en aquest nou marc de transformació és on s'haurien de redefinir els conceptes de democràcia, alliberació nacional i xenofòbia.

De totes les repúbliques iugoslaves, la que tenia el destí més tràgic era Sèrvia, ja que és on més s'havia inculcat una mentalitat militarista, basada en el rebuig dels albanesos, croates i eslovens, per considerar-los els responsables del fracàs del socialisme actual -especialment per la degradació econòmica i social de l'Estat. Ara, les àrees de conflicte estaven incrementant i si fins feia poc tot es reduïa -o això és el que es pensava- als enfrontaments entre servis i croats, ara es destapaven uns altres focus de conflicte com eren els d'Albània, els de Bòsnia, els de Knin, etc.... I encara que tots aquests conflictes trobessin solució (sorgiments de nous Estats o una federació acordada) les repúbliques tindrien més autonomia i sobirania, però consegüentment, les minories de tots els Estats quedarien sense cap tipus de poder i, davant el clima xauvinista, s'organitzarien per defensar els seus drets. L'auto-organització significa en molts casos militarització i mobilització

social.

Eslovènia, en canvi, representava l'excepció de tot aquest enrenou, i va optar per una resolució noviolenta a la qüestió nacional. Després de la declaració d'Independència per part d'Eslovènia, Croàcia també s'hi apuntà i els respectius presidents d'aquestes repúbliques van proposar com a solució al conflicte iugoslau "la unió d'Estats sobirans", però els presidents de Sèrvia i Montenegro insistiren en una estructura federal.

Donar suport a aquests Estats que opten per l'estratègia de desmilitarització (com passa a les repúbliques bàltiques) era un primer pas molt important per combatre la crisi del resorgiment dels nacionalismes. Tanmateix, ara per ara, un dels principals perills per l'Estat iugoslau era que fos un Estat centralitzat i reforçat per un exèrcit federal. Marko Hren, doncs, ja preveia el que uns mesos més tard podria succeir a Iugoslàvia.

M-19: de la lluita armada a l'estratègia noviolenta

A Colòmbia sempre s'ha viscut sota una política incerta i inestable, situació molts cops aprofitada per les dictadures militars. Això donà peu a l'aparició d'organitzacions de moviments populars, entre elles, el M-19, un grup popular armat que nasqué per combatre i fer front a les repressions i injustícies que vivia el país. Però després de valorar les experiències negatives, les pèrdues humanes i materials que els havia costat, l'organització va fer un replantejament i el 1989 van decidir optar per una estratègia noviolenta de lluita i abandonar les armes. Dins els paràmetres d'aquest canvi d'estratègia s'inclouia la participació en els processos electorals dels països, i tot i el risc que això suposava, en les primeres eleccions ja van aconseguir el 25% del total dels vots, i 6 mesos després, en les eleccions colombianes, siguereu la força

majoritària.

Ara, però, tocava replantejar-se l'estratègia, i agafar potser altres models de lluita dels que els havien servit fins aleshores, tot i que veien clar que un model no es pot extrapolar així com així en la lluita d'un poble perquè la situació real i actual d'aquest no coincideix ben segur amb la del model.

El que pretenien amb aquest canvi de lluita era sobretot obrir-se a la gent (per això havien de trencar amb els propis esquemes militaritzats). En aquest sentit, es defineixen entre el que és un moviment popular -que pretén treballar amb i per la gent- i un moviment polític -que exigeixi una participació en la política institucional del país. Tots dos són complementaris, perquè aquesta gent té clar que per assolir els canvis pertinents per una democràcia (en el bon sentit de la paraula) cal que aquests surtin dels moviments populars, ja que el sistema, diuen, és massa fort per poder canviar i millorar-ne el funcionament des del govern. Tanmateix, aquests moviments populars necessiten del reforç de la participació política, tot i que aquí és on es corre el risc de rebaixar els plantejaments i funcionament inicials.

Tot grup popular de lluita armada neix com a conseqüència de l'amenaça d'unes forces dictatorials o d'ocupació que imposen per la força la repressió i neguen la llibertat de persones i nacions. Però quan parlem de grups de lluita armada, com és el cas del M-19, és inevitable referir-se a la seva estructura interna, que frega els esquemes i estructures de qualsevol exèrcit militar. Això no dèxia de ser una incongruència en els objectius i fites del moviment d'alliberament, perquè es cau en la mateixa via combativa de l'enemic, al qual s'està denunciant i acusant.

Tant els resultats negatius de la lluita duta fins aleshores com els canvis socio-polítics del país, van fer veure clar que la millor via a seguir era la política. No us sona, això? A escala inferior, però, és el mateix plantejament que aquí va optar fa uns mesos Terra Lliure...

Tanmateix, encara està per demostrar si a través d'aquesta línia política s'assoleixen els fins originals proposats. De moment, "xungo".

Insubmissió al quiri

A la Trienal de la IRG del passat estiu vam poder comprovar com a part dels històrics i tradicionals grups de "Peace and Nonviolence", també hi ha -i cada cop més- altres col·lectius que estan portant campanyes fortes per la "Total Resistance" (insubmissió). Són grups finlandesos, noruegs, alemanys, grecs, etc..., grups que es troben amb dificultats considerables, donada la manca de tradició d'una lluita civil contra el poder central, com s'ha estat portant a l'Estat espanyol des de fa ja uns anys. Aquest és un dels motius pels quals tots aquests col·lectius evoquen les seves mirades a la campanya d'Insubmissió a l'Estat espanyol; vaja, que som els piners de la "Total Resistance".

A Finlàndia, per exemple, la "Union of Conscientious Objectors" està treballant fort per canviar l'actual llei d'objecció (imposada des del 87), que és tant o més discriminatòria que la d'aquí. Des del 88, han estat organitzant vagues i mobilitzacions de prestacinistes (amb participació majoritària), i han aconseguit que pel 92 surti una nova llei d'Objecció, menys injusta que l'actual.

Tanmateix, ells tenen clar que els serveis civils no són un fi per si sols. Des que es va aprovar la llei actual, el nombre d'insubmisos presos fan vagues de fam de

30 i 40 dies. Amb tot això, han aconseguit que la pena per insubmissió es reduís a 8 mesos (dels 9 a 11/12 que havien de complir abans).

A Alemanya també hi ha grups molt potents que, des de fa anys, estan treballant per la insubmissió. DFG-VK, per exemple, defensen la insubmissió tant a la mili com als serveis civils, i de fet, a tots els serveis obligatoris resultants de la conscripció.

A Berlín, hi ha un altre grup que està lluitant fortament contra la conscripció. Allà no n'hi havia fins la reunificació d'Alemanys, és a dir, els joves berlinesos no havien de fer la mili, i els alemanys que anaven a viure a Berlín per lliurar-se'n no eren empresonats.

Ara, però, a l'antiga Alemanya de l'Est han adoptat la mateixa legislació que tenien a l'Oest i els insubmisos es troben en la mateixa situació que els insubmisos de l'altra banda.

A Noruega també hi ha grups canyosos que treballen per la Insubmissió. Al 90 van aconseguir una nova llei d'Objecció (que millorava en molts aspectes l'anterior).

Els suecs també van fer, l'any passat, una forta campanya contra la conscripció i contra els exèrcits professionals; i al menys van aconseguir que el tema es debatís al carrer.

A Grècia, sí que ho tenen fotut. Els grups pro-insubmissió són pocs i minoritaris i els pocs insubmisos que hi ha pateixen fortes repressions i empresonaments preventius que duren banstants mesos.

Com podeu observar, doncs, amb aquesta petita mostra informativa, el patí de la insubmissió en el camp internacional està molt pitjor que aquí. I nosaltres ens queixàvem...

Ara, a seguir endavant, que això no és res!

Núria Clotet

Només ens falta la teva empenta perquè
l'1 de gener de 1992 ens trobem a la

revista mensual
cruilla
ACTUALITAT I ALTERNATIVES

Per a subscripcions, informació i col·laboracions:

cruilla

ACTUALITAT I ALTERNATIVES

c/ Arc del Mercat, 4 BCN-08030 tel. (93) 384 32 95/

Per a col·laboracions econòmiques: Jordi Garcia Llib. núm. 1344-10 Ag. 722 CEPB "la Caixa"

subscriu-t'hi
ara!

VILAMACOLUM, UN POBLE INSUBMÍS

Vilamacolum és un petit poble de l'Alt Empordà que té una població de 261 habitants. En Ramon Parnau, de 19 anys, és fill d'allà i ara, des de les eleccions del maig passat, n'és també l'alcalde. Com? Molt senzill. Ell, des de fa un any, és militant de Catalunya Lliure, tot i que els ideals catalanistes ja els arrossegava des que feia 2n de BUP, quan simpatitzava a MDT (Moviment per la Defensa de la Terra). Un cop a Catalunya Lliure, els companys -mig en conya- ja l'animaven perquè es presentés com a alcalde del seu poble en les eleccions municipals. Ell ja estava mig engrescat amb la idea, però el que el va acabar d'animar van ser unes jornades que va muntar Catalunya Lliure l'hivern passat sobre Política Municipal, a les quals ell va assistir.

Ja convençut del tot, va començar a buscar pel poble penya que volgués afegir-s'hi, i així va trobar 6 "socis" (6 amics seus) que serien els 6 regidors.

Fins aleshores, el partit polític que regia el poble era el PSC, però en aquestes eleccions va retirar la seva candidatura, de manera que no hi havia cap més aspirant a alcalde que ell mateix. Malgrat tot, van fer una bona campanya electoral per tal d'animar a la gent perquè votés.

I sí, sí... D'un cens de 212 persones en van votar 92 i 88 dels vots van anar a parar a Catalunya Lliure -vaja, a en Ramon. Tanmateix, ell va presentar un programa electoral molt concret i contundent a la gent del poble i, d'acord als resultats de les eleccions, sembla ser un programa força engrescador i convincent. Reivindicava coses com ara:

- La substitució de les forces d'ocupació espanyoles pels mossos d'esquadra.
- El suport al Comitè Olímpic Català.
- La senyera com a l'única bandera penjada a l'Ajuntament.
- El suport a tot tipus d'iniciatives catalanes.
- Suport a les reivindicacions de la pagesia catalana.
- Negar-se a fer cap tipus de tràmits dels papers de l'leva pels joves que haurien de fer el Servei Militar.
- Donar informació sobre la Insubmissió.

SOBRE LA INSUBMISSIÓ

Sí, aquest noi té clar que el millor camí per combatre la mili és la Insubmissió, perquè no vol que "cap jove vagi a morir-se de fàstic en un exèrcit aliè a la seva terra. Si no es mor de fàstic, morirà atropellat en algun accident o ves a saber què!"

Així doncs, de la mateixa manera que els

moviments antimilitaristes, en Ramon Parnau i companyia estan en contra del servei substitutori que s'obliga a fer als objectors de consciència "perquè -com diu ell- és col·laborar amb el joc d'un Estat; és el mateix que el servei militar."

El problema va venir quan un amic seu del poble volia fer la Prestació Social Substitutòria a Vilamacolum. Ells tenien i tenen clar que si recolzaven la Insubmissió era incongruent i incoherent que hi hagués alguna entitat o institució prestacionista al poble i, per tant, que hi hagués objectors realitzant el servei substitutori allà. Així doncs, l'amic va haver de buscar-se la vida pels pobles del voltant, intentant trobar un centre on poder realitzar la prestació social substitutòria. Tanmateix, en Ramon li va assegurar i garantir que si es feia insubmís tindria el recolzament de tot el poble i, òbviament, de Catalunya Lliure. (I de tots i totes nosaltres, què coi!).

En Ramon Parnau, però, encara no és insubmís: "apuraré al màxim, perquè es tracta d'aprofitar-se del seu joc fins que es pugui, però quan m'hi facin anar (a la mili) jo seguiré fent la meua vida, i si em volen venir a buscar, que vinguin, i ja veurem el merder que es munta!"

Cal dir que des que va sortir escollit en les darreres eleccions municipals, i presentant aquest programa tan "canyero", molts insubmisos i familiars o amics d'insubmisos d'altres pobles, se li han adreçat per demanar-li informació o recolzament. Fins i tot, una mare d'un insubmís del Ferrol es va posar en contacte amb ell per informar-lo del judici que tenia pendent el seu fill a La Corunya.

L'EXÈRCIT...QUAN NO ÉS ALIÈ A LA TERRA...

Unes línies més amunt, comentava l'alcalde de Vilamacolum que no col·laboraria mai amb un exèrcit aliè a la seva terra. Però... i si és de la terra, què passa amb aquest exèrcit?

"Quan Catalunya sigui independent -explica en Ramon Parnau- haurà de tenir una policia i haurà d'autodeterminar si vol també un exèrcit o no". La proposta d'exèrcit de Catalunya Lliure -en el cas que es decidís tenir-ne un- seria un exèrcit voluntari molt reduït i que complís una funció únicament defensiva (sense haver d'anar a fer el "primo" a cap golf)."

Així, la previsió d'un servei militar voluntari, no li sembla malament, perquè no és obligatori; "que hi vagi qui vulgui", diu. Tanmateix, en Ramon

reconeix que un exèrcit professional és més perillós -perquè està dotat d'una millor preparació i compta, alhora, amb més poder-, però, tot i així, ha d'existir al país un cos d'aquest tipus, fins al dia que s'arribi a viure en societats desmilitaritzades i sense exèrcits. "Perquè la terra sempre ha estat moguda per ideals que ara neixen i ara moren..."

CATALUNYA LLIBRE I TERRA LLIBRE

"Terra Lliure és un grup armat que va néixer amb els objectius de defensar-se de les opressions de l'Estat espanyol i el seu exèrcit". Malgrat les associacions que s'acostuma a fer entre Catalunya Lliure i Terra Lliure, cal dir que "Catalunya Lliure no n'és el braç polític; Terra Lliure actua -o actuava- pel seu compte; i cal no confondre ser el braç polític d'un grup armat amb el fet de recolzar-lo i donar-li suport".

Tanmateix, quan ara es parla de Terra Lliure ja no es fa de la mateixa manera que uns mesos enrere. L'abandó de la lluita armada per part d'aquest grup l'ha entès cadascú a la seva manera i se n'han fet múltiples interpretacions. En Ramon Parnau opina que ha estat una renúncia a molts anys de lluita i que suposa un pas enrere a la lluita i sacrifici que han estat portant fins ara. "Sembla com si renunciessin a tots els anys de lluita que porten des de fa temps i que ara demanessin el perdó".

Segons l'alcalde de Vilamacolum, el pas que han fet alguns membres de Terra Lliure a Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), ha estat pel fet que buscaven un grup polític amb prou força com per poder aconseguir els seus objectius per la via política, i Catalunya Lliure no entrava dins d'aquests paràmetres. Tanmateix, segons en Ramon, ERC és ara independentista perquè li interessa, i saben que facin el que facin tindran vots, perquè és un partit històric que ha quedat gravat a la memòria de la gent; en canvi, Catalunya Lliure és més nou i està format sobretot per gent molt jove.

I així està el pati. Ara cal esperar i veure si els brots independentistes i d'insubmissió també s'escampen per tot arreu de Catalunya i a l'estranger. Usho imagineu?

Núria Clotet

BERLIN

Des de Berlín ens informen que l'insubmís Ralf Wiedemann és en presó preventiva a l'espera de judici. El dia 2 de gener de 1991 en Ralf fou cridat a files pels militars però decidí no anar-hi. Estava preparat per ser arrestat per la policia militar ("Feldjäger") però l'exèrcit no volgué fer-se cap mala propaganda arrestant-lo públicament. L'1 d'octubre, durant una fabulosa acció de la campanya contra el reclutament de joves pels militars, en Ralf fou arrestat mentre participava en un bloqueig dels trens que transporten els reclutats a les casernes. Cal adreçar les cartes de protesta a:

Minister of Defense
Gerhard Stoltenberg
Hardthöhe
5300 Bonn
Germany

o bé a l'estat responsable de l'empresonament d'en Ralf:

Staatsanwaltschaft Wuppertal
Eiland 4
5600 Wuppertal 1
Germany

Les cartes de solidaritat es poden adreçar a:

Ralf Wiedemann
c/o Kampagne gegen Wehrpflicht
Zwanesdienste un Militar
Badensche St. 29
1000 Berlin 31
Germany

MUNIC

Hannes Fisher és a la presó per un quants bloquejos no violents de míssils Pershing II. Estarà tancat durant 210 dies, des del 8 de juliol de 1991 fins el 5 de febrer de 1992. Envieu mostres de solidaritat a:

Hannes Fischer
Justizvolkzugsanstalt Stadelhelmer
Str. 12
8000 München
Germany

GRÈCIA

Grècia és un dels països de la comunitat europea amb una política més repressora envers l'antimilitarisme. No existeix cap reconeixement legal de l'objecció de consciència i, a més, oficialment el país està en guerra amb Turquia des de 1973, a partir del conflicte de Xipre, fet que endureix l'actitud militar davant de les persones que es neguen a servir l'exèrcit. Aquest és el cas de Pavlos Nathanael, objector insubmís que va ser detingut la nit del 15 de setembre d'aquest any mentre enganxava cartells que demanaven solidaritat pels 400 objectors ja empresonats pel govern grec.

L'empresonaren en espera de judici -que estava previst per l'onze de novembre a Atenes- a la presó militar d'Avlona, acusat d'"insubordinació en temps de mobilització general".

Malgrat la duresa de la situació, 50 objectors no religiosos han declarat públicament la seva objecció davant les autoritats militars. D'aquests, una tercera part s'han declarat insubmisos.

Les organitzacions d'objectors grecs demanen mostres de solidaritat. Cal enviar faxes de protesta per la situació de la objecció a Grècia i pel cas de Pavlos Nathanael en particular a:

Mr. Tsaldaris, president del parlament grec.
FAX 32 38 832

Mr. Varvitsiotis, ministre de defensa.
FAX 64 43 832

Mr. Papakonstantinou, ministre de justícia.
FAX 77 59 879

Feu arribar una còpia al Casal de la Pau per remetre-la al moviment antimilitarista grec.

Des del passat mes de maig fins aquest setembre l'insubmís N. Maziotis estava empresonat amb l'acusació de desertió. Maziotis ha estat defensat per comitès d'insubmisos, antimilitaristes i anarquistes de Grècia i per diversos grups d'insubmisos i objectors d'Europa. Durant la seva detenció, Maziotis tenia molts problemes amb els directes de les presons (el juliol el traslladaren de la presó militar de Tessalònica a una altra a Atenes) i ha estat aïllat gairebé cada setmana.

En el procés (16-9) Maziotis ha estat condemnat a un any d'empresonament amb suspensió; però un dia després ha rebut un paper de l'exèrcit per a presentar-se a la mili. Per aquesta raó, és possible que l'empresonin un altre cop.

La nit abans de la sentència sis persones del comitè de defensa de N. Maziotis a Atenes foren també detingudes, quan posaven cartells de propaganda de la insubmissió i particularment del cas del seu company, que era a punt de jutjar-se. Un d'ells, anomenat P. Nazanail, que també és insubmís, fou retinut i transportat a la presó militar. Nazanail està acusat de desertió, i el jutjaran el dia 11 de novembre.

Com Maziotis, Nazanail també es nega a fer el servei militar, perquè creu que l'exèrcit és un mecanisme armat de violència, destinat a conservar l'actual organització social i preocupat per estendre els interessos de la classe dominant a l'estranger. La història de l'exèrcit grec prova aquest argument: guerra civil grega (1944-49), expedició a Corea, cop d'estat de 1967, i repressió de la rebel·lió estudiantil de 1973.

P. Nathanael manifesta que "l'única guerra en la que participaré és aquesta entre els que volen utilitzar la violència com un mode de solucionar les relacions humanes i els que volen construir relacions entre persones lliures i que col·laboren lliurement; és a dir, en la guerra social. El paper de l'exèrcit és sempre entre els primers i la meua posició i les meves idees socials em colocaran al costat dels segons".

LA INSUBMISSIÓ

Si en els orígens de la lluita, l'Objecció de Consciència al Servei Militar suposà un qüestionament d'aquest en quant era una escola per a la guerra i no pas una contribució a la pau, en l'actualitat la Insubmissió suposa un qüestionament a la conscripció com a tal, és a dir, al dret que es pren l'estat de disposar per al seu servei dels joves mascles de determinada edat.

Entre els dos qüestionaments hi ha una diferència d'anys, d'èpoques, però es pot dir que històricament tan un com l'altre marquen un punt d'inflexió definitiu en la lluita per la llibertat de consciència, i en molts aspectes, encara que sembli el contrari, els primers objectors i els actuals insubmisos són molt propers.

Podríem definir la Insubmissió com la doble objecció: L'insubmis objecta la obligació de fer la mili i objecta també la llei que regula la objecció (la LOC).

No cal oblidar que objectar és fer desobediència civil, és a dir, "negar-se a obeir una ordre o una llei per considerar-la injusta o inacceptable, fent prevaldre la decisió de la pròpia consciència sobre la llei positiva.(1)". Objectar és per tant una actitud que pot prendre tota persona, és un dret humà que pot ser aplicat en molt diverses situacions. És una importantíssima eina de llibertat i de lluita, que permet a la persona decidir sobre si mateixa, actuar sempre d'acord amb les pròpies conviccions, ésser, en paraules de Terricabres sobirà de la pròpia consciència.

Però naturalment un eina tan valuosa i tan descentralitzada, "obliga" als estats i als estaments del poder a actuar-hi en contra, i és per això que la història de la objecció de consciència, i concretament la objecció de consciència al servei militar va lligada a la repressió. Es pot dir que sempre, i en els diversos països i estats, el procés és semblant: primer la repressió és molt dura, després, dins l'estructura democràtica, el govern posa en joc una repressió més subtil, que intenta incorporar la desobediència dins el sistema, buidant-la de contingut: Aprova lleis que regulin la objecció, que la limitin i la castiguin.

En els països europeus que ens han precedit en gairebé deu anys i que han deixat que les lleis es posessin en marxa, el resultat és dramàticament clar: la objecció és una forma més de fer la mili, de servir al sistema militarista. Els estats no tan sols han aconseguit canalitzar la lluita antimilitarista incorporant-la al sistema sinó que a sobre s'estalvien molts diners utilitzant als objectors per a cubrir necessitats socials i poden seguir destinant pressupostos importants a defensa i armament.

Al nostre estat, en canvi, la llei encara no s'ha posat del tot en marxa i la possibilitat d'evitar aquest greu error encara és a les nostres mans. Desobeir la L.O.C és continuar amb els principis antimilitaristes que van generar la Objecció. Però si bé el NO a la Mili és

actualment recolzat per amplis sectors socials i és un element aglutinador, el NO a la P.S.S. és més difícil d'assumir, ja que s'enfronta a conceptes erronis i a una important confusió potenciada deliberadament pel govern.

Els primers objectors no tan sols reivindicaven un servei civil en comptes del militar sinó que el posaven en marxa, propulsant un important moviment de voluntariat que pretenia denunciar la manca de política social de la dictadura i construir dinàmiques socials solidàries i creatives, autogestionades, que volien posar les bases per un canvi social fonamentat en la justícia. Aquests Serveis Civils van tenir una gran importància en el canvi social del nostre país, i han inspirat molts moviments posteriors. Però no tenen res a veure amb la mili. Una prova d'això és que els serveis civils els podia fer tothom qui ho volgués, voluntàriament, sense condicionaments de sexe ni edat. Els serveis civils continuen existint arreu, amb altres noms, en els barris, als casals, esplans, en el treball per la pau i la solidaritat, en les organitzacions de tot tipus que lluiten contra la marginació, per la justícia, per la cultura, pels drets i la llibertat... La PSS no té absolutament res a veure amb això, i en canvi des d'amplis sectors s'interpreta el no a la PSS com un NO als serveis voluntaris, negativitzant així l'actitud de desobediència i associant-la a actituds insolidàries. Aquesta confusió és alimentada pel govern, qui amb el suport dels mitjans de comunicació ha presentat la PSS no pas com el que és, anomenat-la

sovint servei civil i fins i tot equiparant-la al servei voluntari i voluntariat social.

Davant aquesta confusió és bo tenir present una sèrie de punts per entendre el que significa realment la postura d'insubmissió:

- Si no existís el Servei Militar no existiria la P.S.S.

- Si es vol treballar per la societat, per la justícia, la pau, etc., hi ha moltes organitzacions on canalitzar aquesta solidaritat. No cal esperar a que ningú en obligui a fer-ho.

- La contribució VOLUNTÀRIA a la societat és això, voluntària.

- La P.S.S. és una prestació obligatòria que s'imposa com a preu per haver l'estat acceptat la objecció a la mili.

- Dir si a la PSS és acceptar la llei que la regula, i aquesta, entre altres coses:

-castiga l'objector amb una prestació més llarga

-no desvincula l'objector de l'aparell militar

-suposa el dret de l'estat a jutjar la consciència i a investigar la vida privada

-vulnera per tant drets constitucionals

com el de la llibertat de consciència i el dret a la intimitat

-contribueix a la militarització de la societat, aconseguint que es pugui fer la mili dins de sectors propis de la societat civil

-les places destinades a prestacionistes treuen llocs de treball per als que altres persones s'han format (Assistents socials, educadors, personal sanitari...)

-i per sobre de tot nega l'objecció com a dret fonamental, supeditant-la al deure de servir a l'exèrcit

Es cert que des del punt de vista particular d'una entitat civil i un objector vinculat a aquesta, poder-hi fer la PSS els beneficia a tots dos. Però al mateix temps tan l'entitat com l'objector estan dient Si a la LOC en tan que la obeeixen i l'apliquen. I dir si a la LOC vol dir acceptar que no es consideri la objecció com un dret fonamental, acceptar que un tribunal pugui investigar i jutjar consciències, acceptar que un cop incorporat a files un ja no es pot declarar objector....

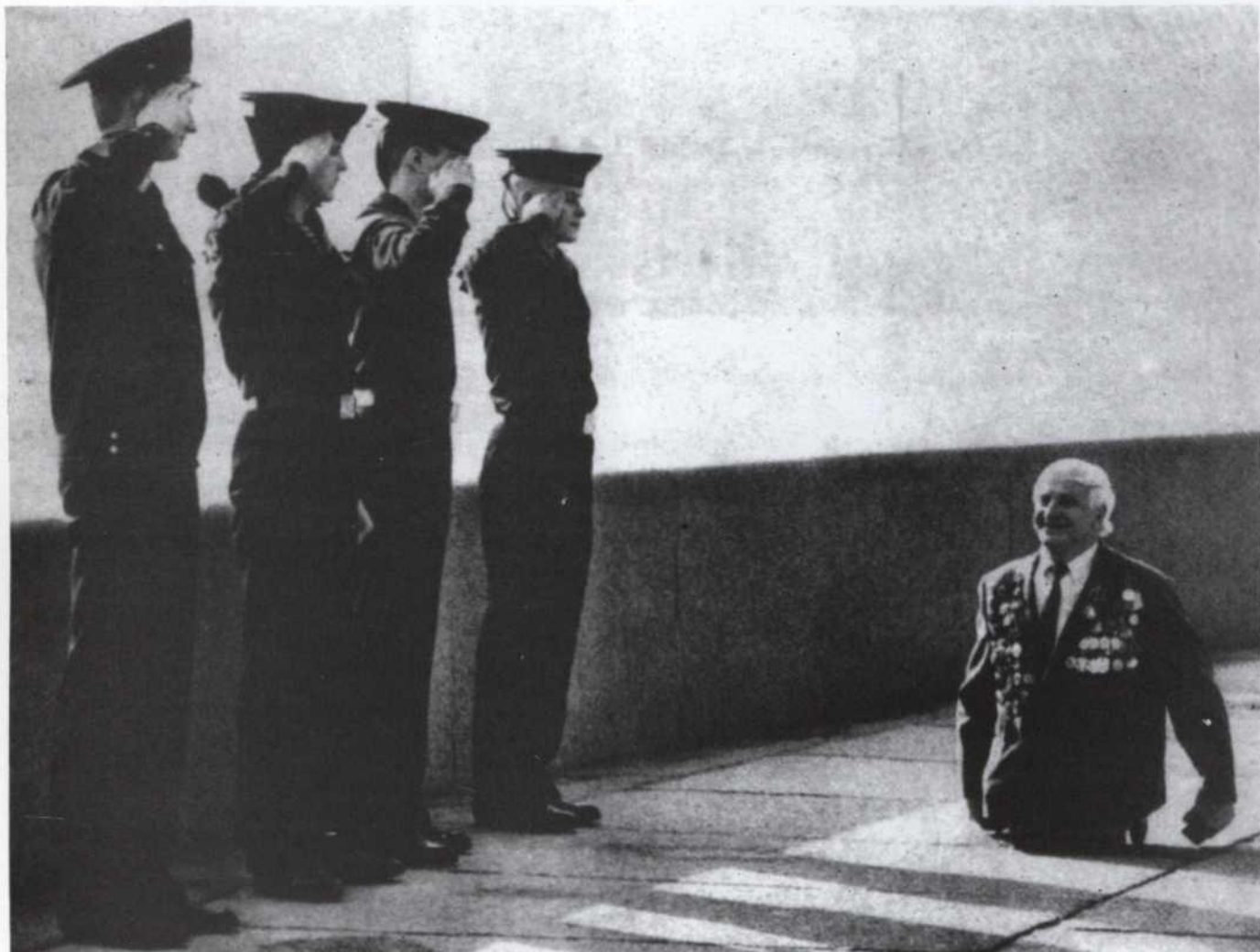
Acceptar la LOC també vol dir acceptar que es castigui a l'objector amb una prestació de més durada, que l'objector no quedi desvinculat de l'aparell militar, que la militarització de la

societat s'extengui a sectors que fins ara eren de domini civil...

I vol dir també contribuir a que l'estat no millori els serveis socials, sanitaris, comunitaris, ja que la utilització d'objectors tapa forats que haurien de cobrir professionals remunerats, fent per tant que aquest s'estalvi uns diners que no repercuteixen a l'àmbit social alhora que cobrint feines per les que no s'està format es deterioren els serveis.

M.Dolors Sabater

Publicat a DEBAT JUVENIL N.43/44, Monogràfic sobre el Servei Militar, editat pel Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, Estiu/91.

EL KLEENEX

desinformatiu per la lluita anti-militarista

Per què el Kleenex? Perquè el MOCADOR, com s'usa diverses vegades entre rentada i rentada, és una font constant de contagi. Amb un kleenex, en canvi, els microbis van de cap a les escombraries. Aquest és el principi del kleenex: tots els seus articles són d'un sol ús, i qualsevol similitud amb personatges de la "moguda" de la insubmissió no només és pura coincidència sinó que a més a més és casualitat.

Després del gran èxit de la "1a porra-kleenex" (veure Mocador 17), l'equip de redacció del Kleenex llença un nou repte, la "2a porra-kleenex". Es tracta d'endevinar quants mesos de mili demanaran els partits polítics de cara a les properes eleccions: (marqueu el nombre de mesos, o EP per exercit professional)

PSC/PSOE	PP:	IU/IC:	CiU:
CDS:	PCC:	ERC:	PNB:
EA:	EE:	PCE/ML:	HB:

L'aposta és de 100 ptes i es sorteja un enciam antimilitarista. Si algun dels partits deixa d'existir no comptarà pel còmput final. (No cal que retalleu la pàgina per enviar les respostes: existeix un sistema de reproducció anomenat fotocòpia que podeu utilitzar per no fer malbé el vostre Mocador original).

Davant del gran èxit de la cançó "l'insubmís" d'en Lluís Llach amb els cors de gent de la "moguda insubmisa", els de l'AOC volen gravar una cançó amb en Joan Manuel Serrat que es titularia "el prestacionista". Seria una cançó desenfadada per intentar promoure l'objecció "legal" com a forma poc compromesa de lliurar-se de la mili sense deixar de complir amb la pàtria.

No és veritat que els kurds ja no pateixin problemes: el que passa és que ara són els "amics" turcs els que els matxaquen i no interessa que se sàpiga de cara al seu imminent ingrés a la CEE.

Estrenes cinematogràfiques: "El silencio de los borregos" (política-ficció). Una producció de Vargas Films, dirigida per Julay García. Argument: el ministre de defensa d'un país del sud-oest d'Europa (protagonitzat per José Sazatornil) aconsegueix a base de mà dura i repressió selectiva acabar amb els insubmisos, i fa que la mili i el servei social prostitutori (SSP) es consolidin. Nominada per a 7 Patriots.

Davant del canvi de jurisdicció que afectarà els insubmisos al servei militar (de militar a civil), l'assemblea d'insubmisos ha decidit de canviar la seva declaració davant del jutge per aquesta: "Manifesto que sóc pròfug, per tant militar, i que no reconec la jurisdicció civil".

Cas inèdit!!! Es reenganxa sis mesos més a la mili per protestar per la marginació que pateixen els soldats en la durada del seu

servei, tot demanant que s'equipari a 18 mesos la durada dels dos serveis (mili i PSS). Alguna associació d'objectors ja estudia la possibilitat de donar-li suport, tot i que encara no estan segurs que fos exactament això el que ells demanaven.

Aquest cop ja és definitiu: l'equip de redacció del Kleenex ha decidit deixar de publicar-lo com a espai fix dins del Mocador, i dissoldre's en una tassa de cafè.

NO T'ENGANYIS.

NO ÉS VIDA.

L'equip de redacció del kleenex no descarta la possibilitat de convertir-se en un espai fix del Mocador, i resta obert a la col.laboració espontània de tothom. O sigui, que qualsevol parida que se us acudeixi l'envieu al Casal, indicant sempre que és pel Mocador, però per a la secció Kleenex.